

JAAARREKENING 2017 OCMW INGELMUNSTER

Vastgesteld door de RMW van 24 april 2017
Namens het OCMW Ingelmunster:

OCMW-Secretaris

OCMW-Voorzitter

Stefaan De Clercq

Dries Couckuyt

Inhoud

Voorwoord	3
De beleidsnota	4
Doelstellingenrekening	11
Financiële toestand	11
Resultaat op kasbasis.....	11
Autofinancieringsmarge.....	13
De financiële nota	13
De exploitatierekening.....	13
De investeringsrekening	14
De liquiditeitenrekening.....	14
De samenvatting van de algemene rekeningen	15
De balans	15
Wat valt er op in de balans?	15
De staat van kosten en opbrengsten	16
Toelichting	18
De toelichting bij de exploitatierekening	18
A. Een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven volgens de laatste budgetwijziging.	18
B. De exploitatierekening per beleidsdomein (TJ1).....	21
C. De evolutie van de exploitatierekening (TJ2)	23
De toelichting bij de investeringsrekening	27
A. Een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven volgens de laatste budgetwijziging.	27
B. De investeringsrekening per beleidsdomein (TJ3)	27
C. De evolutie van de investeringsverrichtingen (TJ4)	28
D. De stand van de kredieten per investeringsenveloppe (TJ5)	28
De evolutie van de liquiditeitenrekening	28
Overzicht van de verstrekte werkings- en investeringssubsidies	29
De toelichting bij de balans.....	29

Mutatiestaat van de financiële vaste activa	29
Mutatiestaat van de materiële vaste activa	29
Mutatiestaat van de financiële schulden	29
Mutatiestaat van het netto-actief	29
De waarderingsregels toegepast in de jaarrekening	30
Vorderingen en schulden	30
Geldbeleggingen en liquide middelen	30
Afschrijvingen	30
Herwaarderingen	32
Verrekening van de verkregen investeringssubsidies	32
Voorzieningen voor risico's en kosten	32
De niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen	32
Kerncijfers 2017	33
Rapportage door de financieel beheerder	36
De thesaurietoestand	36
Het debiteurenbeheer	36

Voorwoord

Vroeger gaf een jaarrekening louter een blik op de financiële resultaten van het OCMW, terwijl de jaarrekening in het BBC-verhaal meer dienst doet als beleidsinstrument. De jaarrekening moet immers toelaten om het gevoerde beleid te evalueren. Hiervoor dient de jaarrekening een zicht te bieden op de mate waarin de prioritaire beleidsdoelstellingen zijn gerealiseerd.

Het OCMW Ingelmunster heeft in de strategische nota van het meerjarenplan 2014-2019 slechts 1 prioritaire beleidsdoelstelling naar voor geschoven "**Optimale thuiszorg voor ouderen**". Deze prioritaire beleidsdoelstelling is het belangrijkste onderdeel van de strategische doelstelling "**ouderen en mensen met een beperking langer thuis laten wonen**". De beleidsevaluatie zal dus handelen over de mate waarin we onze doelstelling met bijhorende actieplannen en acties gerealiseerd hebben.

Daarnaast heeft de jaarrekening nog steeds een financiële functie. De jaarrekening moet immers een volledig en getrouw beeld geven van de werkelijke financiële situatie van een bestuur, aangezien het de reële verrichtingen weergeeft en geen voorafgaandelijke ramingen. De jaarrekening laat een vergelijking toe tussen wat gepland was (budget) en wat uiteindelijk gerealiseerd is (jaarrekening).

Dit beleidsrapport bestaat uit drie onderdelen:

- (i) de verplichte onderdelen van de jaarrekening (de beleidsnota, de financiële nota en de samenvatting van de algemene rekeningen),
- (ii) de toelichting van deze jaarrekening en
- (iii) een aanvullende rapportage van de financieel beheerder over de financiële toestand van het OCMW.

Enkel over het eerste deel (i) dient de raad voor maatschappelijk welzijn te stemmen.

Alle tabellen die bij een verplicht onderdeel horen (beleidsnota, financiële nota, samenvatting van de algemene rekeningen) zijn op het einde samengebond. Dit om de leesbaarheid van de analyses te verhogen.

Vooraleer we de cijfers presenteren: een dikke merci aan alle personeelsleden van het OCMW Ingelmunster voor hun niet aflatende inzet voor de bevolking van Ingelmunster!

De beleidsnota

De beleidsnota van de jaarrekening geeft het beleid weer dat het bestuur gedurende het voorbije financiële boekjaar heeft gevoerd. De beleidsnota geeft weer in welke mate de prioritaire beleidsdoelstellingen zijn gerealiseerd. Deze nota van de jaarrekening bestaat uit de doelstellingenrealisatie, de doelstellingenrekening en de financiële toestand.

Het OCMW Ingelmunster schoof in zijn meerjarenplan 2014-2019 **1 prioritaire beleidsdoelstelling** naar voor: **“Optimale thuiszorg voor ouderen”**, waarbij we meer specifiek de bestaande thuiszorgdiensten (warme maaltijden, poetsdienst, mindermobielen centrale, personenalarm, en thuiszorg) willen promoten en verder optimaliseren. Verder willen we de thuiszorgcoördinator, uitgerust met alle faciliteiten voor mobiele e-dienstverlening, uitgebreid bekendmaken in Ingelmunster. Het sociaal huis en de gemeente willen bovendien de buurt- en mantelzorg stimuleren waarbij het werk van vrijwilligers uit de buurt zal worden ondersteund.

Om deze beleidsdoelstelling te realiseren zijn 3 actieplannen naar voor geschoven:

- Aangepaste maaltijden aanbieden (actieplan: MLT)
- Het begrip thuiszorgcoördinator uitgebreid bekend maken (actieplan: THZCOORD)
- Het vrijwilligerswerk ondersteunen en uitbouwen (actieplan: VRIJW)

PRIORITAIR

Ouderen en mensen met beperking langer thuis laten wonen

Beleidsdoelstelling: Optimale thuiszorg

Actieplan MLT: Aangepaste maaltijden aan huis

Realisatietermijn: 2014 - 2014

Actie dieet mlt: Het aanbieden van kwalitatieve dieetmaaltijden zowel warm als koud vacuüm (zout-arm, vetarm, diabetes).

Actie dagelijks warme mlt: Het dagelijks aanbieden aan huis van warme maaltijden bereid door een externe firma heel het jaar, met uitzondering van weekends en feestdagen.

Dit actieplan is gerealiseerd in 2014.

We blijven de dienst warme maaltijden echter goed opvolgen.

Actieplan THZCOORD: Bekendmaking Thuiszorgcoördinator

Realisatietermijn: 2014 - 2019

Actie info en sensibilisering: Via verschillende communicatiemiddelen wordt de functie van thuiszorgcoördinator verder toegelicht.

Actie e-loket: De thuiszorgcoördinator kan met digitale middelen aan huis gaan bij de mindermobiele ouderen.

Actie samenwerking: samenwerking met het SEL, multidisciplinaire overleggen, huisartsen, tussen onze eigen diensten.

Indicatoren:

vormen van informeren en sensibiliseren.	Oplijsting van op welke manieren geïnformeerd en gesensibiliseerd werd in het kader van de bekendmaking van het begrip thuiszorgcoördinator.
samenwerking	Oplijsting van alle ondernomen acties om de beoogde samenwerking te bevorderen.

Vormen van informeren en sensibiliseren:

Reeds ondernomen stappen:

Tem 30/04/2017

- Alle 65- jarigen zijn aangeschreven om de wijze buzze met de wijze gids te komen halen.
- Thuiszorgcoördinator is betrokken bij het buurtproject in de Bruinbeekwijk.
- Bij nieuwe huisbezoeken geeft de thuiszorgcoördinator de wijze gids af met uitleg.

Tem 31/08/2017

- Thuiszorgcoördinator is aanwezig tijdens de voorbereiding en op de slotactiviteit van het buurtproject in de Bruinbeekwijk en heeft concrete vragen nadien behandeld.
- Afwerken van de folderrekken met de pictogrammen.

Tem 31/12/2017

- Folders thuiszorgcoördinator en wijze gids uitgedeeld tijdens de infoavond 'Verstopte buizen' op 28/09/2017.
- Nieuwe LAS-activiteit 2017 door thuiszorgcoördinatoren van de LAS regio op 6/11/2017 : 'verslaving bij ouderen'.

Te ondernemen stappen:

- De thuiszorgcoördinator bezoekt de 70+ die in Ingelmunster komen wonen en geeft uitleg aan de hand van de wijze gids.
- 65-jarigen verder aanschrijven om de wijze buzze te komen halen.
- Hernemen van de bekendmaking van de wijze gids.

Samenwerking:

Reeds ondernomen stappen:

Tem 30/04/2017

- Samenwerkingsovereenkomsten met de woonzorgcentra in kader van geïntegreerde zorg zijn gerealiseerd.

Tem 31/08/2017

- Opstart eerste begeleidingscommissie waar knelpunten met de woonzorgcentra besproken worden.

Tem 31/12/2017

- Opvolgen voorbereiding vorming eerstelijnszones.
- Afspraken rond samenwerking overleg psychiatrische patiënt in het sociaal huis.
- Samenwerking van de TZC met de BOV coach (nieuw project bewegen op verwijzing).

Te ondernemen stappen:

- Plaatselijk welzijnsoverleg organiseren met uitleg over TZC.
- Meewerken bij de transitie van SEL naar eerstelijnszones.
- Herinformeren medewerkers thuisdiensten over de nieuwe/aangepaste werkingen van het sociaal huis.

e-loket: Reeds ondernomen stappen:**Tem 30/04/2017**

- Het gebruik van de laptop is goed ingeburgerd tijdens de huisbezoeken en betekent een efficiëntiewinst en een versterking van de dienstverlening.

Tem 31/08/2017

- nihil

Tem 31/12/2017

- nihil

Te ondernemen stappen:

- Werk maken van de analyse van gegevens uit het COT.
- Mogelijkheden van COT+ zullen onderzocht worden in het kader van huisbezoeken met gebruik van digitale middelen.
- De mogelijkheid van een digitale handtekening bij het gebruik van de laptop verder onderzoeken.

Haalbaarheid en aanpassingen doelstelling?

We hebben al heel wat gedaan om de doelstelling te behalen en nemen alle kansen te baat om de Thuiszorgcoördinator bekend te maken.

Actieplan VRIJW: Vrijwilliger**Realisatietermijn: 2014 - 2019**

Actie ondersteuning: De huidige vrijwilligers zowel inhoudelijk als technisch ondersteunen in hun werking.

Actie aangroei: Via gerichte campagnes het aantal vrijwilligers gestaag laten aangroeien.

Indicatoren:

ondersteuning vrijwilligers	Oplijsting van de acties ondernomen ter ondersteuning van de vrijwilligers.
aangroei vrijwilligers	Nagaan van de evolutie van het aantal vrijwilligers en het onderzoeken van de redenen van de evolutie van het aantal vrijwilligers.

Ondersteuning vrijwilligers:

fiche, vorming, bedanking

Aangroei vrijwilligers:

TIJDSTIP	AANTAL OCMW	AANTAL OCMW + GEMEENTE
31/12/2015	36	71
31/12/2016	33	86
30/04/2017	34	84
31/08/2017	36	87
31/12/2017	44	100

Reeds ondernomen stappen:**Tem 30/04/2017**

- Coördinator vrijwilligers is aangesteld.
- 2 woonbuddy's , 1 vrijwilliger sociaal contact gestart.
- 1 nieuwe vrijwilliger voor vrije tijdsactiviteiten met anderstaligen, verdere wervingsmiddelen uitgewerkt.

- Project ingediend voor nieuwe vrijwilligerstaak praatcafé
- Charter vrijwilligers met Kruispunt vrijwilligers is afgewerkt.

Tem 31/08/2017

- Voorbereiden vormingen voor de vrijwilligers in samenwerking met de buddyverantwoordelijke van Izegem.
- Nieuwe vrijwilligers : 2 gemachtigd opzichters, 1 MMC en 1 woonbuddy gestart + andere woonbuddy gestopt. Reeds actieve vrijwilliger die ook nieuwe werking begon (kleine klusjes).
- Eerste voorbereidingen praatcafé.
- Vrije tijdsactiviteiten met anderstaligentijdens vakantie.
- Infomoment met gemachtigd opzichters voor het nieuwe jaar.

Tem 31/12/2017

- Vormingen voor de vrijwilligers inzake in samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering, vooral voor vrijwilligers integratie (4/10/2017, 18/10/2017, 15/11/2017).
- Nieuwe vrijwilligers : 1 MMC, 7 vrijwilligers praatgroep, +1-1 voedselbedeling, +2 vrije tijd, -2 woonbuddy; +2-1 bib, +3 sportdienst, +1 zwerfvuil.
- Vrije tijd: mini brigandstoet, kerstmarkt meewerken, city run,...
- Voorbereiden en start praatcafé 't BabbelINGSke, opgestart op 8/11/2017.
- Algemene vorming voor alle vrijwilligers over afstand-nabijheid tussen vrijwilliger en cliënt in samenwerking met ZorgSaam.
- Voorbereiden van de organisatie van een vrijwilligersbeurs.
- Noteren waarom vrijwilligers afhaken.
- Voorbereiden uitschrijven vrijwilligersbeleid.

Te ondernemen stappen:

- Nog concreter in kaart brengen waarom vrijwilligers afhaken of waarom ze bijkomen. Motieven toevoegen aan onze indicator.
- Acties n.a.v. het charter inplannen en opvolgen.
- Vrijwilligersbeurs op 17/01/2018.
- Afwerken document vrijwilligersbeleid.

Haalbaarheid en aanpassingen doelstelling:

Het ondersteunen van de vrijwilligers wordt als positief maar wel tijdsintensief ervaren. Veel interesse voor vrijwilligers praatcafé, woonbuddy gevonden maar blijft een moeilijke taak.

Beleidsdoelstelling: Aangepaste huisvesting voor ouderen

Actieplan PREMIE: Aanpassingspremies

Actie premie: uitwerking aanpassingspremies in samenwerking met de HRI en het Lokaal Woonoverleg.

Actie woonconsulent1: De woonconsulent is er om ouderen bij te staan met info en aanvragen over aanpassingspremies.

Actie woonconsulent2: De woonconsulent is er om ouderen tips te geven om hun woning aan te passen en dit in samenwerking met de thuiszorgcoördinator, de gemeentelijke diensten en de provinciale diensten.

Reeds ondernomen stappen:

Tem 30/04/2017

- Evaluatie van het toekennen van de premie levenslang wonen via het lokaal woonoverleg. Er zijn 11 premies uitbetaald in 2016.

Tem 31/08/2017

- Voorbereiden nieuw project 'Ingelmunster benoveert', voor kwetsbare eigenaars.
- Verdere samenwerking tandem woonconsulent-thuiszorgcoördinator.

Tem 31/12/2017

- 14 premies levenslang wonen toegekend in 2017.
- Verdere voorbereiding 'Ingelmunster benoveert'.

Te ondernemen stappen:

- Woningaanpassing opnieuw sensibiliseren via bekendmaking van de premies.
- Opstart 'Ingelmunster benoveert' vanaf 01/01/2018 intensive opvolging van de individuele dossiers.

Actieplan ONTWIKKELING: Mogelijkheid tot ontwikkeling van nieuwe ouderenwoningen of -flats onderzoeken

Actie onderzoek fin: onderzoek naar mogelijke subsidies en financiering voor het bouwen van ouderenwoningen en -flats site Doelstraat-Nieuwstraat.

Actie onderzoek partners: onderzoek naar mogelijke externe partners om de bouw van ouderenwoningen en -flats te realiseren site Doelstraat-Nieuwstraat

Reeds ondernomen stappen:

Tem 30/04/2017

- Nihil

Tem 31/08/2017

- Nihil

Tem 31/12/2017

- Gunning van de sloop- en verfraaiingswerken van de site Doelstraat-Nieuwstraat is goedgekeurd in de RMW van december 2017.

Te ondernemen stappen:

Uitvoeren van de sloop- en verfraaiingswerken van de site Doelstraat-Nieuwstraat

Beleidsdoelstelling: Werken aan een zinvolle en aangepaste ontspanning voor ouderen en mensen met een beperking

Actieplan samenwerking bib: Samenwerking tussen het Sociaal Huis en de bibliotheek om doelgroepen te detecteren.

Actie info/sensi bib: informeren en sensibiliseren in samenwerking met de bibliotheek

Actie vorming bib: Vorming organiseren in het kader van vrijetijdsparticipatie in samenwerking met de bibliotheek.

Reeds ondernomen stappen:

Tem 30/04/2017

- De bib organiseerde verschillende cursussen in kader van digitaal Ingelmunster waar ook ouderen tot de doelgroep behoorden.

Tem 31/08/2017

- nihil

Tem 31/12/2017

- Bib organiseerde nm activiteit met thema kermis gericht op ouderen 26/9/2017.
- Bib organiseerde digitale 14-daagse (27/11/2017-8/12/2017) met specifieke aandacht voor ouderen.

Actieplan ONDERSTEUNEN AANBOD VT: Ondersteunen van het aanbod van zinvolle en aangepaste ontspanning binnen de dienst vrije tijd.

Actie info/sensi VT: informeren en sensibiliseren in samenwerking met de dienst Vrije Tijd

Actie aanbod VT: Aanbod uitwerken met de dienst vrije tijd in het kader van vrijetijdsparticipatie

Reeds ondernomen stappen:

Tem 30/04/2017

- In het buurtproject van de Bruinbeek worden ook ouderen betrokken.

Tem 31/08/2017

- Aandacht voor ouderen tijdens het buurtfeest van de Bruinbeek.

Tem 31/12/2017

- Seniorensportdag en fietsfeest georganiseerd in september 2017.
- TZC had actieve deelname aan seniorenraad en het gemeentelijk seniorenfeest.

Te ondernemen stappen:

- Ouderen verder betrekken bij aanbod.
- Ouderen die in de gemeente komen wonen op de hoogte brengen van het aanbod VT.
- Via thuisdiensten de activiteiten vrijetijd bekendmaken.

Doelstellingenrekening

J1 is het officiële schema van de doelstellingenrekening. Per beleidsdomein wordt een opsplitsing gemaakt tussen het totaal van de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven van alle prioritaire beleidsdoelstellingen en het totaal van de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven voor het overige beleid. De gerealiseerde kasstromen worden hierbij vergeleken met de gebudgetteerde kasstromen. De prioritaire beleidsdoelstelling is niet financieel vertaald.

Financiële toestand

De financiële toestand van de jaarrekening, bevat minstens een vergelijking van het resultaat op kasbasis in de jaarrekening met het resultaat op kasbasis in het budget. Ook een vergelijking van de autofinancieringsmarge in de jaarrekening en de autofinancieringsmarge in het budget mag niet ontbreken.

De financiële toestand wordt dus bekeken vanuit twee invalshoeken.

Het resultaat op kasbasis is het gecumuleerd budgettair resultaat verminderd met bestemde gelden. Het gecumuleerd budgettair resultaat is het geheel aan beschikbare liquide middelen en geldbeleggingen waarover het bestuur zou beschikken op het einde van het financiële boekjaar als ze al haar vorderingen op korte termijn zou geïnd hebben en al haar schulden op korte termijn zou betaald hebben. Als de raad een gedeelte van de middelen heeft voorbestemd voor toekomstige uitgaven zijn deze middelen uiteraard niet meer beschikbaar om courante uitgaven mee te doen. Deze bestemde gelden worden bijgevolg afgetrokken van het gecumuleerd budgettair resultaat. Anders gezegd is dit de indicator voor de financiële gezondheid op korte termijn (toestandsevenwicht).

De autofinancieringsmarge is het verschil tussen het saldo van het exploitatiebudget en de netto periodieke leningsuitgaven. Anders gezegd is dit het evenwicht op lange termijn of de garantie op de financiële gezondheid van het bestuur op lange termijn (structureel evenwicht).

Resultaat op kasbasis

Het resultaat op kasbasis is geëvolueerd van 1.357.713 euro eindbudget naar 1.880.481 euro bij het afsluiten van de jaarrekening. Deze verbetering van het resultaat op kasbasis met 522.768 euro heeft verschillende oorzaken.

RESULTAAT OP KASBASIS	Jaarrekening	Eindbudget	Startbudget
I. Exploitatiebudget (B-A)	531.140	199.056	273.054
II. Investeringsbudget (B-A)	-267.428	-3.965.416	-3.280.000
III. Andere (B-A)	-86.584	3.413.416	3.413.416
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)	177.127	-352.945	406.469
V. Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar	1.710.658	1.710.658	840.820
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)	1.887.785	1.357.713	1.247.289
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december)	7.304	0	168.665
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)	1.880.481	1.357.713	1.078.624

De voornaamste oorzaak van het betere resultaat op kasbasis heeft te maken met het **exploitatie-resultaat**. Het resultaat van het exploitatiebudget bij het afsluiten van de jaarrekening is ongeveer 332.000 euro beter tegenover het geraamde.

Bij nadere analyse van het exploitatiebudget blijkt dat voornamelijk de gerealiseerde uitgaven lager uitvallen dan geraamd (-418.940 euro). De voornaamste oorzaak hiervoor is het feit dat de *bezoldigingen* lager uitvallen dan geraamd (-232.260 euro). Hiervoor zijn verschillende redenen. *Ten eerste* blijkt duidelijk dat we zowel in de technische dienst als in de dienst gezinszorg geconfronteerd worden met langdurig zieken. Dit zorgt uiteraard voor een lagere loonlast. *Ten tweede* hebben we ook de kost van de artikel 60 veel hoger ingeschat dan wat werkelijk is uitgegeven. *Ten slotte* is ook de eindafrekening van het dienstenchequebedrijf lager uitgevallen dan verwacht. Deze drie zaken samen verklaren het leeuwendeel van de daling van de loonkosten in vergelijking met het budget (zie toelichting). Ook de *werkingskosten* liggen een stuk lager in vergelijking met het budget (-82.133 euro). Er zijn maar een aantal werkingskosten die echt in het oog springen: (i) arbeidsongevallenverzekering (-12.717 euro), (ii) aankopen maaltijden (+7.116 euro) en (iii) onderhoud en herstelling van gebouwen (-21.160 euro). Voor de rest is het meer een verhaal van vele kleintjes maken groot. Verder in de toelichting van de jaarrekening wordt er iets specifieker ingegaan op deze categorie.

Ook de *specifieke kosten sociale dienst* blijken lager uit te vallen dan geraamd (-134.623 euro). Deze ramingen zijn uiteraard moeilijker in te schatten bij opmaak van de begroting. De kosten liggen wel in lijn met de voorgaande boekjaren (zie later).

Een tweede oorzaak is het betere resultaat in het **investeringsbudget**. Het resultaat van het investeringsbudget bij het afsluiten van de jaarrekening is ongeveer 3.690.000 euro beter dan geraamd bij het eindbudget. Dit grote verschil is hoofdzakelijk te wijten aan het project Doelstraat-Nieuwstraat. Net zoals vorig jaar wordt ook dit jaar het project overgedragen naar het volgende boekjaar. Maar ook een aantal voorziene herstellingswerken zijn nog niet uitgevoerd.

Autofinancieringsmarge

AUTOFINANCIERINGSMARGE	Jaarrekening	Eindbudget	Initieel budget
I. Financieel draagvlak (A-B)	583.142	251.057	325.055
II. Netto periodieke leningsuitgaven (A+B)	138.586	138.586	138.586
Autofinancieringsmarge (I-II)	444.556	112.471	186.469

Uiteraard heeft het bovenstaande ook invloed op de autofinancieringsmarge. Dit structureel evenwicht is ook sterk verbeterd in 2017 ten gevolge het verbeterde saldo van het exploitatiebudget. Het is dan ook logisch dat de autofinancieringsmarge stijgt van 186.469 euro naar 444.556 euro.

De financiële nota

De financiële nota van de jaarrekening bevat de exploitatierekening, de investeringsrekening en de liquiditeitenrekening. Hun inhoudelijke betekenis dient perfect overeen te stemmen met de componenten exploitatiebudget, investeringsbudget en liquiditeitenbudget in de financiële nota bij het budget. Alleen wordt de werkelijke situatie met de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten voor het afgesloten dienstjaar vermeld.

De exploitatierekening

De exploitatierekening is opgesteld volgens het modelschema **J2**. Voor elk beleidsdomein bevat schema J2 de exploitatieontvangsten en -uitgaven.

In de exploitatierekening is het duidelijk dat het resultaat in elk beleidsdomein met uitzondering van het beleidsdomein algemene financiering beter is dan geraamd. Ook valt het op dat het domein algemene financiering zijn naam niet heeft gestolen: het is werkelijk de financiering van alle andere domeinen. Dit toont aan hoe sterk het OCMW afhankelijk is van de gemeentelijke bijdrage die ze van de gemeente ontvangt.

Het saldo van het beleidsdomein zorg is sterk verbeterd in de jaarrekening (+109.918 euro). De hoofdreden voor deze verbetering zijn de lagere bezoldigingen (wegens langdurig zieken). De verbetering van het domein sociale dienstverlening (+139.029 euro) is voornamelijk toe te schrijven aan de lagere bezoldigingen (art. 60) en lagere specifieke kosten sociale dienst. Ook voor het beleidsdomein algemeen bestuur zijn de lagere bezoldiging dan geraamd één van de hoofdredenen voor het betere exploitatieresultaat (+109.098 euro).

Meer gedetailleerde informatie over de materiële verschillen tussen realisaties en ramingen, kunt u terugvinden in de toelichting bij de exploitatierekening.

De investeringsrekening

De investeringsrekening bestaat uit 2 delen. Ten eerste is er een overzicht, per beleidsdomein, van alle ontvangsten en uitgaven van het financiële boekjaar. **J3** is het officiële schema van dit overzicht. In alle beleidsdomeinen is het resultaat beter dan geraamd. Dit komt omdat we minder investeringen gerealiseerd hebben dan initieel geraamd. De belangrijkste niet-gerealiseerde investering in 2017 is de site Doelstraat-Nieuwstraat (3.500.000 euro).

Een tweede onderdeel van de investeringsrekening bestaat uit een overzicht van alle investeringsveloppes die afgesloten zijn in het boekjaar 2017. In boekjaar 2017 is geen enkele portefeuille afgesloten.

De liquiditeitenrekening

De liquiditeitenrekening wordt opgesteld volgens het modelschema **J5**. De liquiditeitenrekening geeft het resultaat op kasbasis van het financiële boekjaar weer. De liquiditeitenrekening bevat: (i) de ontvangsten en uitgaven volgens de exploitatierekening, (ii) de ontvangsten en uitgaven volgens de investeringsrekening, (iii) de ontvangsten en uitgaven die niet zijn opgenomen in de exploitatie- of investeringsrekening (de zogenaamde 'andere' verrichtingen), (iv) het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige financiële boekjaar en (v) de bestemde gelden. De liquiditeitenrekening geeft de werkelijke geldstromen van het betrokken financiële boekjaar weer.

De exploitatierekening en investeringsrekening kwamen eerder aan bod.

In de liquiditeitenrekening verschijnt er een derde categorie: 'andere' verrichtingen. Hieronder zijn o.a. de aflossingen van schulden geboekt. In vergelijking met (initieel) budget 2017 is het resultaat zeer sterk gedaald, namelijk met 3.500.000 euro. Dit heeft natuurlijk alles te maken met het uitstellen van het project site Doelstraat-Nieuwstraat. De voorziene lening in het budget 2017 was gekoppeld aan dit project. Aangezien dit project is uitgesteld, is het dan ook meer dan logisch dat deze lening nog niet is opgenomen. Deze lening zal opnieuw moeten worden voorzien in een eerstvolgende budgetwijziging. In boekjaar 2017 zien we dan ook enkel de aflossingen van de bestaande leningen (86.584 euro).

Het budgettaire resultaat van het boekjaar bedraagt 177.127 euro. Dit is een grote verbetering in vergelijking met het eindbudget. De oorzaken hiervan zijn reeds besproken. De som van het budgettaire resultaat van het boekjaar en het gecumuleerd resultaat van het vorig boekjaar is gelijk aan het gecumuleerde budgettaire resultaat van 1.887.785 euro. In boekjaar 2017 eindigen we op 31/12/2017 met 7.304 euro bestemde gelden, waardoor het resultaat op kasbasis 1.880.481 euro bedraagt. De bestemde gelden zijn bestemd voor LOI investeringen. Het bedrag van 7.304 euro stemt overeen met het resultaat op het item LOI na aftrek van alle kosten LOI.

De samenvatting van de algemene rekeningen

De samenvatting van de algemene rekeningen bestaat uit de balans en de staat van opbrengsten en kosten.

De balans

De balans geeft een overzicht van het vermogen van een bestuur op het einde van het financiële boekjaar en de vergelijking met het vermogen op het einde van het vorige financiële boekjaar.

De activa zijn de middelen waarover het bestuur beschikt en waarvan verwacht wordt dat ze toekomstige economische voordelen of dienstverleningspotentieel voor het bestuur zullen opleveren. De passiva zijn de financieringsbronnen van het bestuur. Met deze middelen financiert het bestuur zijn activa. De balans wordt opgesteld volgens modelschema **J6**.

Wat valt er op in de balans?

(i) De **liquide middelen** zijn gestegen tegenover 2016 (+481.660 euro). De liquiditeitspositie van het OCMW was in de jaren 2011-2012 vrij slecht. In de jaarrekening 2012 is dit recht getrokken met een uitzonderlijke investeringssubsidie van de gemeente van 450.000 euro. Daarnaast is onze liquiditeitspositie ook versterkt door het positieve exploitatieresultaat van de voorbije jaren. Deze trend zet zich duidelijk verder in boekjaar 2017. Het is en blijft evenwel een momentopname.

(ii) De **materiële vaste activa** daalt met 74.382 euro. Hieruit blijkt dat we onvoldoende investeren om het patrimonium van het OCMW op peil te houden. Nochtans zijn er investeringen uitgevoerd voor een waarde van 274.733 euro (zie later). De afschrijvingen bedragen echter 378.028 euro, wat het investeringsbedrag inderdaad overschrijdt.

(iii) De **vorderingen uit ruiltransacties** zijn gestegen, terwijl de **vorderingen uit niet-ruiltransacties** zijn afgenomen. Dit heeft te maken met het anders boeken van de korting sociale maribel. In boekjaar 2016 is de korting sociale maribel nog geboekt als werkingssubsidie, terwijl dit vanaf boekjaar 2017 is geboekt als korting op de werkgeversbijdrage.

(iv) De **schulden op korte termijn uit ruiltransacties** zijn gestegen. Uiteraard is dit een momentopname, maar er zit voornamelijk een verschil in de leveranciers. Er zijn twee grote aanrekeningen die pas zijn betaald in het volgend boekjaar: de afrekening van DAH (24.598,54 euro) en de aankoop van de Stationsplein 41 (142.500 euro – een voorschot van 10.000 euro was al betaald in boekjaar 2017).

(v) De **financiële schulden op lange termijn** zijn uiteraard afgenomen aangezien we geen nieuwe lening hebben opgenomen in 2017 (nog 1.204.086 euro).

(vi) De **schulden uit niet-ruiltransacties** zijn afgenomen met 161.361 euro. In de loop van 2017 hebben we alle bestemde gelden tot en met 31/12/2016 van het LOI gebruikt om investeringen uit te voeren aan het patrimonium van het OCMW: aankoop Stationsplein 41 (152.500 euro), verbeterings-

werken Oostrozebekestraat 26 (21.307,22 euro), verbeteringswerken Stationsplein 33 (13.803,72 euro) en nog allerhande kleine investeringen. Het bedrag van 7.304 euro zijn de reserves opgebouwd in het boekjaar 2017.

(vii) Het **netto-actief** van de balans is gestegen met 322.109 euro. Dit bedrag is toe te schrijven aan het samenspel van een positief overschot van het boekjaar 2017 (273.189 euro), de verrekening van investeringssubsidies (120.077 euro) en de inbreng van investeringssubsidies LOI (168.665 euro).

De staat van kosten en opbrengsten

De staat van opbrengsten en kosten vermeldt naast de opbrengsten en kosten van het financiële boekjaar ook de opbrengsten en kosten van het vorige financiële boekjaar. De staat van kosten en opbrengsten wordt opgesteld volgens modelschema **J7**. Dit schema toont het verschil tussen het boekjaar 2017 en het boekjaar 2016. Het overschot of het tekort van het financiële boekjaar is het verschil tussen het totaal van de opbrengsten en het totaal van de kosten. In tegenstelling tot andere schema's van de jaarrekening (J1, J2, ...), wordt hier ook rekening gehouden met de niet-kaskosten en de niet-kasopbrengsten. Met andere woorden, worden ook de afschrijvingen, de verrekeningen van subsidies, de voorzieningen e.a. in rekening gebracht. In die zin is schema J7 een buitenbeentje dat verwarring kan veroorzaken met de andere schema's.

In 2017 hebben we een **overschot van het boekjaar** van 273.189 euro. Dit overschot wordt opgebouwd uit 3 componenten: (i) het operationeel overschot van 208.166 euro, (ii) het financieel overschot van 65.023 euro en het uitzonderlijke overschot van 0 euro. In vergelijking met boekjaar 2016 is dit overschot gehalveerd. Dit is voornamelijk te wijten aan een sterke daling van het operationeel overschot of vergelijkbaar: een sterke daling van het exploitatieresultaat.

(i) In 2017 hebben we een operationeel overschot van 208.166 euro tegenover een operationeel overschot van 509.333 in 2016 (8.786 euro in 2015 en 287.908 euro in 2014). Deze daling is niet verwonderlijk aangezien het exploitatieresultaat in boekjaar 2017 ook een stuk lager ligt in vergelijking met boekjaar 2016: respectievelijk 531.140 euro ten opzichte van 842.319 euro. Ondanks de daling van de operationele kosten in vergelijking met boekjaar 2016 (-318.141 euro), is de daling van de operationele opbrengsten doorslaggevend (-619.308 euro). Deze daling van de operationele opbrengsten is zo goed als volledig toe te schrijven aan het anders boeken van de korting sociale maribel (zie eerder). Ook de daling van de operationele uitgaven heeft hier voor een groot deel mee te maken. Zonder deze korting sociale maribel, zouden de operationele uitgaven stijgen. Later wordt er dieper ingegaan op het verschil tussen boekjaar 2017 en 2016.

(ii) Tegelijk is er een financieel overschot van 65.023 euro. Dit resultaat ligt 14.981 euro lager dan vorig jaar. Dit is toe te schrijven aan een daling van de verrekening van de kapitaalsubsidies.

(iii) Het uitzonderlijk resultaat van 2017 bedraagt net zoals voorgaande boekjaren 0 euro.

De som van deze drie resultaten resulteert in een overschot van het boekjaar 2017 van 273.189 euro tegenover 589.337 euro in 2016.

Toelichting

Net zoals bij het meerjarenplan, budget en de budgetwijzigingen, wordt ook de jaarrekening verduidelijkt met een toelichting. Ze bevat alle begeleidende informatie en documentatie ter ondersteuning van de beleidsbeslissingen. De toelichting moet samen met de jaarrekening worden bezorgd aan de raadsleden, maar moet niet worden vastgesteld door de raadsleden.

Deze toelichting bevat minstens een aantal verplicht opgelegde elementen:

- De toelichting bij de exploitatierekening
- De toelichting bij de investeringsrekening
- De evolutie van de liquiditeitenrekening
- Een overzicht, per beleidsveld, van de verstrekte werkings- en investeringssubsidies
- De toelichting bij de balans
- Een overzicht van de in de jaarrekening toegepaste waarderingsregels
- De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

We hebben de toelichting bijkomend aangevuld met enkele kerncijfers voor het jaar 2017 in vergelijking met voorgaande jaren.

De toelichting bij de exploitatierekening

A. Een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven volgens de laatste budgetwijziging.

Deze toelichting bevat een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven volgens de laatste budgetwijziging. Er wordt een opsplitsing gemaakt per beleidsdomein waarbij enkel de relatief grote (opvallende) verschillen worden toegelicht. Uiteraard is het zo dat vele kleintjes een groot effect hebben, maar het is onbegonnen werk om ook alle kleine verschillen op te sommen.

Beleidsdomein algemene financiering

Het gerealiseerde exploitatieresultaat (2.609.835 euro) van het beleidsdomein algemene financiering ligt lager in vergelijking met het geraamde exploitatieresultaat (2.635.796 euro).

De uitgaven liggen een stuk hoger dan geraamd (+24.364 euro). Dit heeft alles te maken met het boeken van oninbare vorderingen. In de raad van februari heeft de raad beslist om een aantal vorderingen oninbaar te stellen voor een totaalbedrag van 25.647,93 euro. Voor dit bedrag was geen geld voorzien. Het is moeilijk bij opmaak budget in te schatten hoeveel oninbare vorderingen we zullen hebben bij opkuis van het boekjaar. De ontvangsten liggen in lijn met de raming.

Beleidsdomein algemeen bestuur

In dit beleidsdomein is het gerealiseerde resultaat beter dan het geraamde resultaat (+109.098 euro). Het betere exploitatieresultaat is zowel te wijten aan de effectieve uitgaven die lager liggen dan de geraamde uitgaven en aan de effectieve ontvangsten die hoger liggen dan de geraamde ontvangsten.

De uitgaven zijn 97.949 euro lager dan geraamd. De belangrijkste verklaring hiervoor is de afname van de kosten **bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen** (-59.105 euro). Eén van de redenen is langdurige ziekte in de *technische dienst*, waardoor de loonlast een stukje lager ligt. Ook de *sociale maribel* korting weegt sterker door dan geraamd. In plaats van het geraamde bedrag van 337.966 euro, is er voor het domein algemeen bestuur 358.195 euro ingeschreven.

Ook de **werkingskosten** (-37.880 euro) liggen een stuk lager dan geraamd. Hier zien we vooral een verschil voor de verzekering arbeidsongevallen. Budgettair was het dubbele voorzien.

De ontvangsten liggen een stukje hoger dan geraamd (+11.150 euro). Het verschil situeert zich in 2 categorieën: Enerzijds zien we lagere werkingssubsidies dan geraamd (-11.792 euro), maar anderzijds zien we hogere andere operationele ontvangsten in vergelijking met de raming (+ 18.529 euro).

De lagere **werkingssubsidies** hebben te maken met de raming van de subsidies SINE en VOP. De raming lag een stuk hoger. De hogere **operationele ontvangsten** zijn dan weer het gevolg van hogere bedragen voor beroepsziekten en arbeidsongevallen. Vooral het laatste is heel onvoorspelbaar.

Beleidsdomein sociale dienstverlening

Ook hier zien we een veel beter resultaat dan verwacht (+139.029 euro). Het exploitatieresultaat was geraamd op -457.568 euro, maar uiteindelijk is er een exploitatieresultaat gerealiseerd van -318.539 euro. Deze verbetering is te wijten aan veel lager dan geraamde uitgaven.

De uitgaven zijn 270.392 euro lager dan geraamd. De **goederen en diensten** zijn 33.304 lager dan geraamd. Echt uitgesproken verschillen zitten er niet in behalve voor onderhoud en herstelling van gebouwen. Hier liggen de uitgaven een stukje lager dan geraamd (-9.769 euro).

Ook bij de **bezoldigingen** merken we een beschikbaar saldo van 104.765 euro. Dit heeft vooral te maken met een overschot van de kosten tewerkstelling *artikel 60§7* in vergelijking met de geraamde kosten (-121.328 euro). Door de nieuwe wetgeving omtrent artikel 60§7, zijn de financiële consequenties hier overduidelijk foutief ingeschat. Zeker ook wat betreft de impact op de werkgeversbijdrage. Sowieso waren er meer artikel 60 voorzien in de begroting in vergelijking met het werkelijk aangestelde personen in boekjaar 2017, maar de overraming van de werkgeversbijdrage weegt ook zwaar door (51.809 euro). Het grote verschil voor de personeelsleden art. 60 wordt afgezwakt door het verschil in

geraamde en werkelijk ontvangen *sociale maribel* korting op het domein sociale dienstverlening (-19.944 euro).

De **specifieke kosten van de sociale dienst** liggen ook lager dan geraamd (-134.623 euro). Deze uitgaven budgetteren is altijd zeer moeilijk. Het is immers zeer moeilijk om vooraf te voorspellen wat de instroom zal zijn en wat de economische situatie zal zijn. Zo liggen de uitgaven leefloon 29.090 euro lager dan geraamd en uitgaven steun in speciën 96.701 euro lager dan geraamd (29.220 euro hiervan is toe te schrijven aan LOI door een lagere bezetting). Ook de uitgaven voor F&O (-7.747 euro) vielen lager uit dan initieel gebudgetteerd, deze zijn in principe evenwel 100% gesubsidieerd.

Ook de ontvangsten liggen 131.363 euro lager dan geraamd. Eerst en vooral zien we een verschil van 119.365 euro voor de **werkingsubsidies**. De werkingsubsidies voor onze personeelsleden *artikel 60* liggen 59.889 euro lager dan geraamd. Dit komt overeen met de lager dan verwachte uitgaven. Maar ook de subsidies voor *LOI* liggen 50.519 euro lager dan verwacht (cfr. de uitgaven).

Ook de **recuperatie specifieke kosten** van de sociale dienst liggen een stuk lager in vergelijking met de raming 13.905 euro.

Beleidsdomein zorg

Ook het domein zorg doet het veel beter dan verwacht. Het gerealiseerde resultaat is veel beter dan het geraamde resultaat (109.918 euro). Dit beter resultaat is te wijten aan lagere uitgaven en hogere ontvangsten in vergelijking met de raming.

De uitgaven liggen 74.964 euro lager dan geraamd. De **bezoldigingen** liggen lager dan gebudgetteerd (-67.323 euro). De voornaamste oorzaak ligt bij langdurig zieken in de gezinszorg. Ook de eindafrekening van DAH (Diensten Aan Huis) ligt een stuk lager dan geraamd: in plaats van de geraamde 40.000 euro, bedroeg de afrekening 24.599 euro.

Ondanks een overschrijding van het budget *aankoop maaltijden* met 7.116 euro, zien we toch dat ook de **werkingskosten** 10.943 euro lager liggen dan geraamd. *Onderhoud en herstelling van gebouwen* ligt hier een stukje lager, zeker voor de serviceflats.

De gerealiseerde ontvangsten liggen 34.954 euro hoger dan het budget. Voor wat betreft de **prestaties** uit gezinszorg, aanvullende thuiszorg, maaltijddienst, minder mobiele centrale en personalarms hebben we 25.072 meer ontvangen dan geraamd. Deze stijging is bijna 100% te wijten aan de grotere verkoop van maaltijden. De cijfers bevestigen het succesverhaal van onze maaltijddienst. Uiteraard kwam deze stijging ook terug in de uitgaven. Ook in de **werkingsubsidies** zien we een hogere ontvangst dan geraamd van 10.485 euro. Dit situeert zich voornamelijk in de gezinszorg.

B. De exploitatierekening per beleidsdomein (TJ1)

Uitgaven

Schema **TJ1** toont dat 72% van de uitgaven naar bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen gaat. Dit ligt lager in vergelijking met het jaar 2016 (75%) maar uiteraard speelt de manier van boeken voor de sociale maribel een grote rol. Tot en met boekjaar 2016 zijn de inkomsten sociale maribel geboekt als een werkingssubsidie en niet als een korting op de werkgeversbijdrage. Sinds 2017 wordt dit dus geboekt als een negatieve personeelskost. Dus om een correcte vergelijking te kunnen maken, moeten we de vergelijking maken tussen de personeelskost zonder rekening te houden met sociale maribel. De korting sociale maribel bedraagt 565.754,37 euro in boekjaar 2017. Als we dit bedrag negeren, dan bekomen we een percentage van 75% voor boekjaar 2017. Dit ligt in lijn met de voorgaande jaren (75% in 2016, 72% in 2015, 70% in 2014, 68% in 2013).

De voornaamste reden van dit hoog percentage is natuurlijk de overheveling van gemeentepersoneel naar payroll OCMW in de jaren 2014 en 2015. Wanneer we echter abstractie maken van het gemeentepersoneel dat op payroll OCMW staat (ongeveer 1.022.427 euro), bekomen we een aandeel van de bezoldigingen van 56% in de totale uitgaven. Een zekere nuancering van dit cijfer is dus wel nodig. De cijfers tonen wel nogmaals aan dat een OCMW werkt mét mensen en dit vóór de mensen van Ingelmunster, met een bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren. We dienen zorg op maat aan te bieden voor de Ingelmunsterse bevolking!

De specifieke kosten sociale dienst zijn de tweede grote uitgavenpost van het OCMW, goed voor 14% van de uitgaven. Het gaat hier om alle kosten die gemaakt worden vanuit de sociale dienst in functie van de sociale dienstverlening (leefloon, steun, ...). Dit ligt in 2017 op hetzelfde niveau als de voorgaande jaren.

Een derde uitgavenpost zijn de goederen en diensten, goed voor 12% van de totale uitgaven (in 2016 nog 11%, 12% in 2015, in 2014 nog 14% en in 2013 nog 16%). Dit zijn de uitgaven die nodig zijn om als OCMW te kunnen werken (onder andere de huur van woningen, energiekosten, verzekeringen, informaticakosten, aankopen maaltijden, aankopen voor de administratie, aankoop van voedselpakketten voor De Cirkel, ...). Deze werkingskosten zijn min of meer status quo gebleven met het boekjaar 2016. Het besparingsoffensief van de voorbije jaren blijft zijn rol spelen, maar trekt de uitgaven niet nog verder naar beneden. In absolute cijfers merken we eveneens een serieuze daling sinds 2013 (toen nog 969.004 euro) door de effecten van het besparingsoffensief die nu ten volle spelen. Ook zijn een aantal kosten overgeheveld naar het budget van de gemeente, zoals tankkosten, huurkosten, kopiërs, frankeerkosten, enkele algemene software/serverkosten, ...

De financiële uitgaven (interestkosten leningen) bedragen slechts 1% van de totale uitgaven van het OCMW.

De beleidsdomeinen zorg en algemeen bestuur zijn de grote slokken qua **personeelsuitgaven**, respectievelijk 51% en 34%. Dit is ook logisch omdat het personeel van de diensten gezinszorg en

aanvullende thuiszorg ten laste zijn van het beleidsdomein zorg, terwijl de ondersteunende diensten, de poetsvrouwen van het OCMW en de gemeente en alle personeel dat werkt voor de gemeente dan weer ten laste zijn van het beleidsdomein algemeen bestuur.

De uitgaven in het kader van de **goederen en diensten** zijn mooi verspreid over de verschillende beleidsdomeinen heen met als koploper het domein sociale dienstverlening (47%). Dit weerspiegelt dan weer onze keuze om de kosten toe te wijzen aan het domein waar ze toe behoren. De **financiële uitgaven** staan uitsluitend op het beleidsdomein algemene financiering (100%). Het gaat hier om de interestkosten van de leningen. De **specifieke kosten sociale dienst** zijn vanzelfsprekend enkel terug te vinden op het beleidsdomein sociale dienstverlening (100%). De categorie **andere operationele uitgaven** is verwaarloosbaar.

Ontvangsten

Wat de ontvangsten betreft stellen we vast dat 83% van de ontvangsten van het OCMW uit werkings-subsidies komen, wat aantoont dat een OCMW sterk afhankelijk is van andere financieringsbronnen. Dit is een daling in vergelijking met vorig jaar (85%). Uiteraard speelt ook hier weer het effect van de korting sociale maribel een rol. Als we dit bedrag nu hier terug zouden optellen om de vergelijking met het boekjaar 2016 te maken, bekomen we opnieuw een percentage van 85%.

Het betreft zowel de gemeentelijke bijdrage, subsidie gemeentefonds en de compensatie voor de gesco's als de werkingssubsidies gerelateerd aan een bepaalde dienstverlening (gezinszorg, leefloon, ...).

Als OCMW genereren we 15% van de ontvangsten uit onze werking zelf. Dit door de prestaties geleverd aan onze cliënten van de verschillende thuisdiensten en uit verhuur. We zien een lichte stijging ten opzichte van 2016. In 2013 was dit nog 18% door het dienstenchequebedrijf.

We stellen vast dat 1,2% van onze ontvangsten komen uit de recuperatie van uitgegeven specifieke kosten sociale dienst (1,5% in 2016). De andere operationele ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit de bijdrage van de werknemers op de maaltijdcheques. Ook deze categorie ontvangsten is zeer gering, slechts 1% van de totale ontvangsten.

De **werkingssubsidies** komen vooral ten goede aan het beleidsdomein algemene financiering (62%). De gemeentelijke toelage van 2.427.140 euro, de 91.000 euro uit het gemeentefonds en de subsidie regularisatie contingentgesco van 167.548 euro zijn terug te vinden op het beleidsdomein algemene financiering. Op het beleidsdomein sociale dienstverlening zijn dan vooral de werkingssubsidies in het kader van de werking sociale dienst terug te vinden, goed voor 23%. Het gaat dan vooral om federale subsidies (leefloon, voor het LOI, equivalent leefloon, ...). Op het beleidsdomein zorg vinden we vooral Vlaamse werkingssubsidies terug in het kader van de gezinszorg en aanvullende thuiszorg, goed voor 15%.

Het beleidsdomein zorg genereert de meeste **ontvangsten uit de werking** voor het OCMW (81% in 2017 tegenover 78% in 2016, 76% in 2015 en 69% in 2014). Dit is ook logisch omdat quasi al onze

diensten die prestaties leveren onder dit beleidsdomein vallen (dienst aanvullende thuiszorg, gezinszorg, maaltijddienst, ...). Daarnaast dragen ook de ontvangsten uit de verhuur van de assistentiewoningen (199.398 euro) en de ouderenwoningen (46.019) hiertoe bij. De ontvangsten uit de werking op het beleidsdomein sociale dienstverlening (7% in 2017 tegenover 11% in 2016, 13% in 2015 en 17% in 2014) komen voort uit verhuur van sociale en crisiswoningen (46.684 euro) en andere verkopen en dienstprestaties zoals een compensatie voor de oplaadterminal van Eandis (6.430 euro). Vooral onze huurinkomsten liggen lager in 2017 door overheveling van een aantal huurwoningen aan het SVK en door verkoop van woningen. Maar ook het domein algemeen bestuur zorgt voor 11% van de ontvangsten uit de werking. Hieronder vinden we onder andere de terugvordering van werken gepresteerd voor derden en het doorrekenen van de loonkosten van de personen die werken voor de gemeenteschool maar betaald worden op payroll OCMW.

De **recuperatie van specifieke kosten OCMW** zijn vanzelfsprekend enkel terug te vinden op het domein sociale dienstverlening (100%).

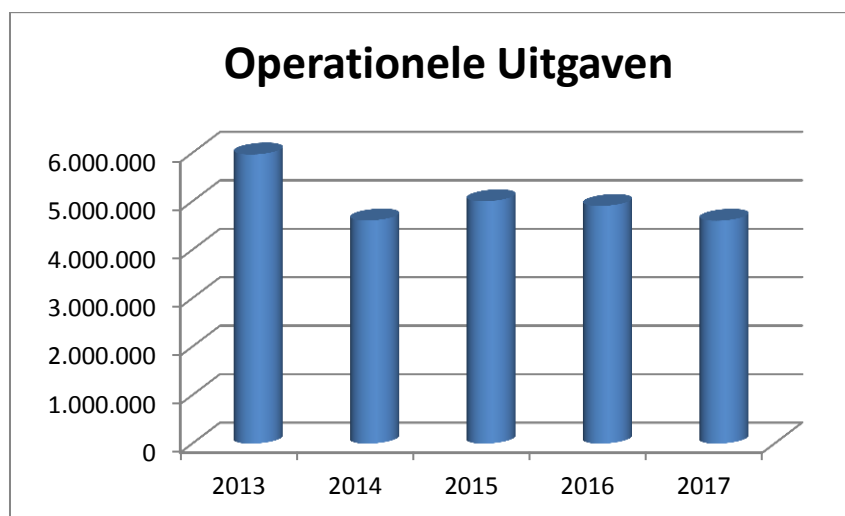
C. De evolutie van de exploitatierekening (TJ2)

Schema **TJ2** geeft de vergelijking weer van de gerealiseerde geconsolideerde ontvangsten en uitgaven van het huidige boekjaar en de twee voorgaande boekjaren.

Uitgaven

Geconsolideerd zien we dat de uitgaven dalen met 308.476 euro in vergelijking met boekjaar 2016. Ook hier speelt opnieuw de korting sociale maribel een grote rol. Als we het bedrag van de korting werkgeversbijdrage van 565.755 euro uit de uitgaven filteren, dan zien we een stijging van de uitgaven met 257.279 euro.

De **operationele uitgaven** dalen met 305.038 euro.

De categorie **goederen en diensten** blijft nagenoeg constant in vergelijking met vorig boekjaar. Nochtans kunnen we ook hier een paar verschillen tussen de boekjaren opmeten (we benoemen enkel de grootste):

- De aankoop van maaltijden is gestegen met 15.330 euro.
- De huuruitgaven zijn gedaald met 29.331 euro. Een aantal woningen zijn opgezegd in boekjaar 2016 en een aantal woningen zijn verkocht. Zo is de huur van de Oostrozebekestraat 173, Doelstraat 38, Nieuwstraat 9 en Stationsstraat 12/4 gestopt op 31/12/2016. De huur van Heirweg-Zuid is gestopt op 28 februari 2017 en de huur van Sint-Amandsstraat 11 is gestopt op 31 januari 2017. Uiteraard heeft dit een grote invloed op de uitgaven (en ook op de inkomsten – zie later).
- Technische benodigheden zijn gestegen met 6.819 euro. Dit situeert zich vooral in extra aankopen voor LOI, technische dienst en De Cirkel.
- Onderhoud en herstelling van gebouwen is lichtjes gestegen met 5.244 euro. We zien voornamelijk een stijging in de huizen LOI en tegelijk een daling in de assistentiewoningen.
- De kosten elektriciteit liggen ook 18.613 euro hoger. Uiteraard speelt het moment van afrekenen altijd een grote rol.
- De kosten gas liggen ook 9.695 euro hoger.

De voornaamste oorzaak van de daling van de operationele uitgaven is de daling van de **bezoldigingen**. Uiteraard weegt de korting sociale maribel hier enorm zwaar door. Als we hier opnieuw het bedrag van de sociale maribel uitzuiveren, dan zien we een stijging van de kosten voor bezoldigingen met 218.326 euro. Er zijn een aantal nieuwe personeelsleden bijgekomen (medewerker technische dienst en balie, sociale dienst).

De **specifieke kosten sociale dienst OCMW** dalen met 10.163 euro.

- De specifieke kosten voor het leefloon zijn in 2017 gestegen in vergelijking met het boekjaar 2016. Deze stijging uit zich in het leefloon voor personen ingeschreven in het bevolkingsregister en in het leefloon voor studenten. Het leefloon voor vreemdelingen daalt in boekjaar 2017. Ook het leefloon voor dakloze is gedaald. Als we de uitgaven uitzetten ten opzichte van de subsidies (inclusief subsidie voor dossiers GPMI en subsidie voor personeelskosten), dan bekommen we een subsidiegraad van 81%. In de voorgaande jaren bedroeg deze respectievelijk 78% (2016), 76% (2015) en 56 % (2014). We zien dus een stijging over de jaren heen. In 2017 hadden we in totaal 74 dossiers leefloon: 35 personen in de categorie LL bevolkingsregister, 17 personen in de categorie LL studenten, 12 personen in de categorie LL vreemdelingen, 10 personen in de categorie LL art. 60 en 2 persoon in de categorie LL dakloze. In totaal dus 74 personen die leefloon hebben ontvangen van het OCMW in 2017 in vergelijking met 67 in boekjaar 2016. De stijging zien we voornamelijk in het aantal studenten en personen ingeschreven in het bevolkingsregister. Het aantal dossiers vreemdelingen en art. 60 met een leefloon is gedaald.

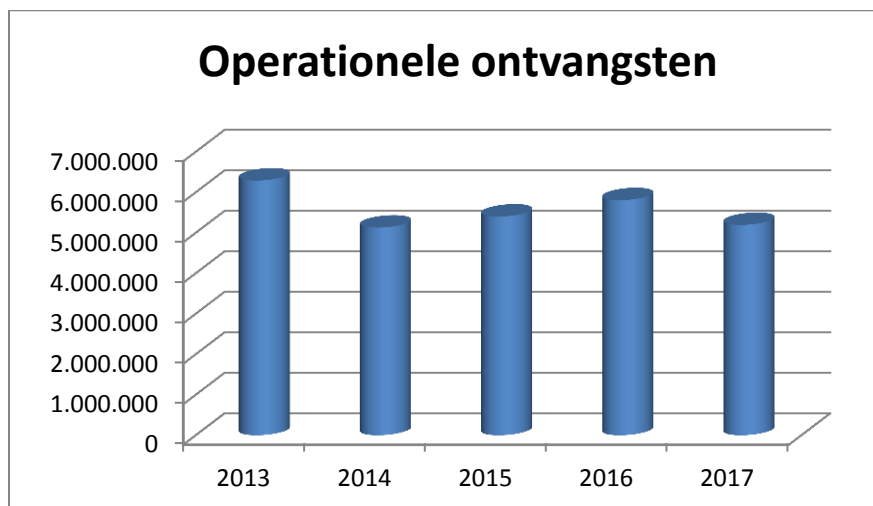
- De uitgaven in het kader van diverse vormen van steun zijn gedaald ten opzichte van het boekjaar 2016 (-52.953 euro). Opvallend met het boekjaar 2016 is de daling in steun LOI. Deze daling is toe te schrijven aan een lagere bezetting. Ook de steun huurwaarborg en tussenkomst huur liggen een stuk lager in boekjaar 2017.
- De uitgaven in het kader van Financiën en Onderstand (medische en niet-medische kosten) zijn gestegen met 29.879 euro tegenover 2016. Het is opvallend dat de medische kosten sterk zijn gestegen. Er wordt meer en meer beroep gedaan op diensten voor psychische ondersteuning.

Tenslotte zien we een sterke stijging van de **andere operationele uitgaven** met 39.559 euro. Dit heeft twee redenen: (i) enerzijds heeft de raad in de RMW van februari haar goedkeuring gegeven om een aantal vorderingen oninbaar te plaatsen en (ii) anderzijds hebben we in 2017 de onroerende voorheffing van 2 boekjaren betaald. In 2016 hadden we nog geen aanslagbiljet voor onroerende voorheffing ontvangen.

De **financiële uitgaven** dalen lichtjes ten opzichte van boekjaar 2016. Dit zijn louter de rentelasten van de uitstaande leningen.

Ontvangsten

Geconsolideerd zien we een daling van de ontvangsten met 619.655 euro. De **operationele ontvangsten** dalen met 619.308 euro.

Maar ook hier moet opnieuw abstractie worden gemaakt van de korting sociale maribel om een eerlijke vergelijking te kunnen maken met boekjaar 2016. Als we ook hier het bedrag van 565.755 in rekening brengen, dan zien we een daling van de ontvangsten met 53.900 euro. Deze daling is volledig toe te schrijven aan een daling van de **werkingsubsidies** in boekjaar 2017. De **ontvangsten uit de werking** daarentegen stijgen in vergelijking met het boekjaar 2016 (+14.527 euro).

De **ontvangsten uit de werking** stijgen met 14.527 euro.

- De opbrengsten uit de thuisbezorgde maaltijden is gestegen met 24.337 euro. Het aantal verkochte maaltijden is heel sterk gestegen in het boekjaar 2017 (16.491 ten opzicht van 13.593).
- De opbrengsten uit de aanvullende thuiszorg zijn gestegen (+6.745 euro) door een toename van het aantal uren aanvullende thuiszorg. In 2015 waren er 20.730 gepresteerde uren aanvullende thuiszorg, in 2016 19.185 uren en in 2017 klokken we af op 20.082 uren. De gemiddelde prijs van een uur aanvullende thuiszorg is zo goed als gelijk gebleven: 6,77 euro in 2017 in vergelijking met 6,75 euro in 2016.
- De opbrengsten gezinszorg zijn lichtjes gedaald (- 3.588 euro) door een daling van het aantal uren gezinszorg gepresteerd in Ingelmunster. In boekjaar 2017 zijn er 14.729 uren gezinszorg doorgefactureerd, terwijl dit er in 2016 15.612 uren en in 2015 nog 15.024 waren. De gemiddelde prijs is gestegen van 5,49 euro tot 6,09 euro.
- De terugvordering van werken/leveringen uitgevoerd voor derden stijgt met 6.756 euro. Zoals eerder doorgegeven is dit te wijten aan de werken met eigen personeel in een huurwoning. Deze kosten zijn uiteraard doorgerekend aan de eigenaar.
- De huurinkomsten zijn gedaald met 19.213 euro. Net zoals bij de uitgaven speelt het afstoten van woningen aan het SVK als de verkoop van woningen ook hier een rol.

De **werkingsubsidies** dalen met 621.519 euro.

- De subsidies sociale maribel worden niet langer ingeboekt als subsidie, maar als korting op de werkgeversbijdrage (zie eerder). Dit zorgt al voor een daling van 565.755 euro.
- De gemeentelijke toelage stijgt met 74.390 euro van 2.352.750 euro in 2016 tot 2.427.140 euro in 2017.
- Daling van de subsidies Fedasil voor het LOI (-85.014 euro). Enerzijds hebben we 77.710 euro minder subsidies ontvangen door de lagere bezettingsgraad en anderzijds hebben we 7.304 euro langs de kant gezet als LOI reserve. Dit is in mindering gebracht van de ontvangen subsidies en overgeboekt als voorschot op investeringssubsidie.
- Werkingsubsidies gezinszorg (- 21.851 euro). Tegenover 2016 zien we de subsidies dalen doordat er in 2017 minder uren gezinszorg gepresteerd zijn. In 2017 zijn er 17.140 uren ge-presteerd ten opzichte van 18.154 uren in 2016 (waarvan 17.403 uren gesubsidieerd – theoretisch urencontingent). Hiervan zijn er 14.792 gepresteerd uren door Ingelmunster en 2.348 uren gepresteerd door Kortrijk. Van de 14.792 uren gepresteerd door Ingelmunster, zijn er 137 uren die niet in aanmerking komen voor subsidies omdat twee vervangingscontracten niet over het juiste diploma beschikten.
- Werkingsubsidies aanvullende thuiszorg (- 9.770 euro). Ondanks het hoger aantal uren aanvullende thuiszorg, liggen de subsidies voor aanvullende thuiszorg toch lager. Dit heeft voornamelijk te maken met het saldo van de vorige boekjaren. In boekjaar 2017 zijn de subsidies voor werkingsjaar 2017 en het saldo 2016 geboekt; in boekjaar 2016 zijn de subsidies voor

werkingsjaar 2016 en het saldo 2015 geboekt; enz. Als we deze saldo's uitzuiveren, dan zien we dat de subsidie van het werkingsjaar 2017 een stukje hoger ligt dan boekjaar 2016.

- Subsidies leefloon (+22.731 euro). We zien voornamelijk meer subsidies voor de categorieën "personen ingeschreven in het bevolkingsregister" en "studenten". Hier zien we een stijging van 23.450 euro. De subsidies "vreemdelingen" daarentegen en "dakloze" zijn afgenomen. Dit komt overeen met de uitgaven leefloon. Ook de subsidies artikel 60§7 (+6.201 euro) zijn gestegen. Nieuw dit jaar zijn de subsidies voor GPMI 10%. Vanaf nu is dit voor elk dossier met een leefloon verplicht en krijgt het OCMW 10% extra subsidie gedurende het eerste jaar uitbetaald leefloon. Dit is een compensatie voor de bijkomende werklust.

De **recuperaties specifieke kosten sociale dienst** dalen met 24.757 euro. Dit ligt in lijn met de uitgaven steun in speciën. Ook hier zien we een daling. De voornaamste daling situeert zich in steun LOI, huur, steun huurwaarborg en steun ambulante medische verzorging.

De toelichting bij de investeringsrekening

A. Een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven volgens de laatste budgetwijziging.

Deze toelichting bevat een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven volgens de laatste budgetwijziging.

7% van de geplande investeringen zijn uitgevoerd in het boekjaar 2017. Uiteraard speelt het project Doelstraat-Nieuwstraat hierin een heel grote rol. Voor dit project is in totaal 3,5 miljoen euro voorzien, maar in 2017 is dit project niet verder uitgewerkt. Als we abstractie maken van dit grote project, dan is de realisatiegraad van de investeringen 59% wat meer in lijn ligt met de voorgaande boekjaren. In 2016 en 2015 was dit respectievelijk 50% en 51%. De investeringen die nog niet zijn uitgevoerd in 2017 zijn: (i) de renovatie van de nieuw aangekochte woning voor het LOI (Stationsplein 41), (ii) een aantal vervangingsinvesteringen informaticamaterieel, (iii) de belettering van een aantal gebouwen van het OCMW en (iv) de verbouwing voor Stationsstraat 32 is pas eind 2017 opgestart. Voor de rest zien we ook nog beschikbare kredieten voor buitengewoon onderhoud patrimonium. Kredieten die we jaarlijks voorzien zodat we het patrimonium van het OCMW steeds in goede staat kunnen houden.

B. De investeringsrekening per beleidsdomein (TJ3)

Schema **TJ3** geeft de investeringsverrichtingen weer per beleidsdomein.

Uitgaven

Wat betreft de investering in **gronden en gebouwen**, zien we dat het leeuwendeel van de investeringen in het domein sociale dienst en het domein zorg zit. In het beleidsdomein sociale dienst is er voor 192.040 euro geïnvesteerd in terreinen en gebouwen. De voornaamste investeringen zijn: (i) de

aankoop van een nieuwe woning in de Stationsplein 41 te Ingelmunster (152.500 euro), (ii) verbeteringswerken in Stationsplein 33 (13.803 euro) en (iii) verbeteringswerken (ontdubbelen van de zolders) in de Oostrozebekestraat 26 (21.307 euro). In het beleidsdomein zorg zien we voornamelijk: (i) verbeteringswerken aan enkele serviceflats (badkamer en keuken) + een nieuwe brandcentrale (17.485 euro) en een zonnewering voor de cafetaria (8.480 euro) en tenslotte (ii) verbeteringswerken aan de ouderenwoningen (3.254,53 euro).

Ook is er in boekjaar 2017 een bedrag van 25.786 euro geïnvesteerd in **roerende goederen**. In het beleidsdomein sociale dienst gaat dit voornamelijk over de aankoop van nieuwe toestellen voor de woningen van het LOI (koelkasten, nieuwe ketels, stookplaten, ...). In het beleidsdomein zorg gaat dit dan over nieuwe toestellen voor de ouderenwoningen en assistentiewoningen. Op het domein algemeen bestuur is er voornamelijk geïnvesteerd in informaticamateriaal.

Ontvangsten

Wat de ontvangsten betreft, zien we een bedrag staan van 7.304 euro bij investeringssubsidies. Dit is de reserve van het LOI na aftrek van alle relevante kosten LOI. Dit geld is geparkeerd op de rekening 18* als voorschot op investeringssubsidie

C. De evolutie van de investeringsverrichtingen (TJ4)

Schema **TJ4** toont een vergelijking tussen de gerealiseerde geconsolideerde ontvangsten en uitgaven van het huidige boekjaar en de twee voorgaande boekjaren.

De investeringen in 2017 liggen een stuk lager in vergelijking met de voorgaande jaren 2016 en 2015. Het verschil zit voornamelijk in de uitgaven in de rubriek terreinen en gebouwen, nochtans hebben we ook dit jaar opnieuw een woning aangekocht om ons patrimonium te verbeteren.

D. De stand van de kredieten per investeringsenveloppe (TJ5)

TJ5 is een schema met een overzicht per investeringsenveloppe van de verbinteniskredieten, de vastleggingen en de aanrekeningen. Deze tabel toont dat er nog voor 3.766.340 euro aan investeringen is voorzien tot en met 2022, waaronder de site Nieuwstraat-Doelstraat ten bedrage van 3.498.488 euro. We voorzien ook nog steeds de verkoop van patrimonium voor een bedrag van 315.000 euro: (Stationsstraat 40-42 (150.000 euro), Kortrijkstraat 32 (50.000 euro) en de Vlasbloemstraat 48 en Izegemstraat 34 (115.000 euro).

De evolutie van de liquiditeitenrekening

Schema **TJ6** geeft een vergelijking tussen jaarrekening 2017, 2016 en 2015 voor wat betreft de liquiditeitenrekening.

Het budgettair resultaat van het boekjaar is 149.281 euro lager in 2017 in vergelijking met vorig boekjaar. Dit is te wijten aan een lager exploitatieresultaat, zoals al eerder meegegeven. Het exploitatieresultaat ligt 311.179 euro lager. Het investeringsresultaat daarentegen is beter. Uit voorgaande analy-

ses is al gebleken dat we minder geïnvesteerd hebben in vergelijking met de voorgaande jaren en dit blijkt ook uit de cijfers.

Overzicht van de verstrekte werkings- en investeringsubsidies

Het OCMW heeft geen werkingssubsidie toegekend in 2017.

De toelichting bij de balans

Deze toelichting bevat alle nodige informatie omtrent het vermogen, de financiële positie en het resultaat van het bestuur. Deze toelichting bestaat uit vier mutatiestaten: de mutatiestaten van de financiële vaste activa, van de materiële vaste activa, van de financiële schulden en van het netto-actief. De toelichting bij de balans wordt opgesteld volgens modelschema **TJ7**.

Mutatiestaat van de financiële vaste activa

Het OCMW heeft geen financiële vaste activa.

Mutatiestaat van de materiële vaste activa

Zoals al eerder aangegeven is het materiaal vast actief gedaald in boekjaar 2017 met 74.382 euro. Geconsolideerd is er een bedrag van 274.733 euro geïnvesteerd in materieel vast actief, maar tegelijkertijd is er ook voor een bedrag van 349.114 euro afgeschreven. Dus er is meer afgeschreven dan geïnvesteerd. Hieruit blijkt dat we onvoldoende investeren om het patrimonium van het OCMW in stand te houden.

Mutatiestaat van de financiële schulden

Het bedrag aan leningen ten laste van het bestuur is afgenomen tijdens het boekjaar 2017. Dit is vrij logisch aangezien we geen nieuwe leningen hebben opgenomen in 2017. We hebben echter voor 86.584 euro aan leningen afgelost in 2017. Uit de mutatiestaat van de financiële schulden kunnen we ook afleiden dat we volgend jaar 88.364 euro aan aflossingen voorzien om te betalen.

Uit deze tabel zou men verkeerdelijk kunnen besluiten dat het OCMW een nieuwe lening heeft opgenomen van 57.400 euro. Dit heeft echter te maken met een correctieboeking. Er was iets fout gelopen met de overboeking van lang naar kort, waardoor een correctieboeking nodig was.

Mutatiestaat van het netto-actief

Het **netto-actief** van de balans is gestegen in 2017 met 321.777 euro. Dit bedrag is toe te schrijven aan het samenspel van een positief overschot van het boekjaar 2017 (273.189 euro), de verrekening van investeringsubsidies (120.077 euro) en de inbreng van de gereserveerde investeringsubsidies LOI (168.665 euro).

De waarderingsregels toegepast in de jaarrekening

Een samenvatting van de waarderingsregels, vastgesteld door de raad voor maatschappelijk welzijn maken deel uit van de toelichting van de jaarrekening. Met de waarderingsregels bepaalt het bestuur de waarde van haar bezittingen, haar schulden, haar rechten en haar plichten. De waarderingsregels moeten leiden tot een "waar en getrouw financieel-economisch beeld" en bepalen onder andere:

- de waardering van de inventaris van al de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van het bestuur van welke aard ook;
- de vorming en de aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten;
- de herwaarderingen.

De waarderingsregels worden vastgelegd en worden enkel gewijzigd indien er belangrijke veranderingen zijn in de activiteiten van het bestuur of indien de vroeger gehanteerde waarderingsregels niet langer zorgen voor een waar en getrouw beeld. Indien de waarderingsregels worden gewijzigd, dienen deze opnieuw te worden vermeld in de toelichting van de jaarrekening en te worden verantwoord.

Vorderingen en schulden

De vorderingen en schulden worden in de balans opgenomen tegen hun nominale waarde. Vorderingen waarvan de invorderbaarheid twijfelachtig is, worden overgeboekt naar een rekening dubieuze debiteuren. Ook kunnen er op de vorderingen waardeverminderingen worden toegepast als er onzekerheid bestaat over de betaling op de vervaldag. Door het inboeken van deze dubieuze debiteuren en waardeverminderingen, verschaft men correcte informatie betreffende de te verwachten kasstromen en de liquiditeitspositie van het bestuur.

De financieel beheerder boekt als oninvorderbare vorderingen de bedragen die betaald moeten worden door schuldenaren van wie de insolventie is bewezen door om het even welke bewijsstukken.

Geldbeleggingen en liquide middelen

Geldbeleggingen en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Aandelen en vastrentende effecten worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde.

Afschrijvingen

Er wordt uitgegaan van een lineaire afschrijvingsmethode en bijgevolg van een 'gelijkmatige' veroudering. Afschrijvingen worden telkens ingeboekt op een aparte algemene rekening, waardoor de aanschaffingswaarde van het vast actief zichtbaar blijft.

AARD VAN DE VASTE ACTIVA	AFSCHRIJVINGSDUUR
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
Concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken en soortgelijke rechten	5
Vooruitbetalingen	5
Plannen van aanleg, urbanisatieplannen, enz.	5
Studies	5
Terreinen	0
Gebouwen	33 (*)
Grondwerken en verhardingen van de rijweg	30 (*)
Voetpaden, fietspaden, ...	30 (*)
Riolering	30 (*)
Waterleidingen	30 (*)
Andere nutsleidingen	30 (*)
Openbare verlichting	30 (*)
Wegbeplanting	5
Straatmeubilair en verkeerssignalisatie	10
Andere wegeninfrastructuur	30 (*)
Waterlopen en waterbekkens	30 (*)
Kunst(bouw)werken	30 (*)
Overige onroerende infrastructuur	30 (*)
Installaties, machines en uitrusting	5
Meubilair, bureaumeubilair en ander meubilair	10
Reproductiematerieel	5
Informaticamaterieel	5
Ander bureaumaterieel	5
Fietsen, brom- en motorfietsen	5
Auto's en bestelwagens	5
Vrachtwagens	10
Ander transportmaterieel	5
Uitrusting en buitengewoon onderhoud (*)	15

Herwaarderingen

De financiële vaste activa en het overig materieel vast actief (materieel vast actief dat niet gebruikt wordt voor de maatschappelijke dienstverlening van het bestuur) kunnen geherwaardeerd worden.

Dit houdt in dat indien de reële waarde betrouwbaar kan worden bepaald, deze moeten geboekt worden tegen hun geherwaardeerde waarde. Indien er herwaarderingen gebeuren, dienen deze te worden verantwoord door het bestuur in de toelichting van de jaarrekening.

Verrekening van de verkregen investeringssubsidies

Onder investeringssubsidies verstaan we de subsidies gekregen in contanten van andere overheden voor investeringen in een vast actief. De verkregen investeringssubsidies worden op dezelfde wijze verrekend als de afschrijvingen van het goed waarvoor de subsidie is verleend.

Voorzieningen voor risico's en kosten

Voorzieningen voor risico's en kosten worden opgenomen in de balans en zijn eigenlijk de vertaling van toekomstige schulden die op balansdatum zeker zijn maar waarvan men het bedrag niet exact kan bepalen. De voornaamste voorziening betreft de voorziening voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen. Elk jaar dient men bij het afsluiten van het boekjaar na te gaan of er bijkomende voorzieningen moeten worden aangelegd.

De niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen

In de samenvatting van de algemene rekeningen vinden we enkel de transacties terug die het vermogen, de financiële positie of het resultaat van een bestuur beïnvloeden. Daarnaast kunnen er zich echter gebeurtenissen voordoen die het vermogen, de financiële positie of het resultaat niet beïnvloeden maar waaruit wel toekomstige rechten of verbintenissen kunnen ontstaan. We sommen hieronder de niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen op van het OCMW.

03	Ontvangen zekerheden			
	Omschrijving	Belanghebbende	Schuldenaar	Bedrag
	Hypotheken	OCMW Ingelmunster	Divers	284.536,53 €
07	Goederen en waarden van derden gehouden door het bestuur			
	Omschrijving			Bedrag
	Sociale bijstandsrekeningen cliënten sociale dienst			417.599 €

Kerncijfers 2017

In dit luikje geven we nog een overzicht van een aantal belangrijke kerncijfers uit 2017 voor het OCMW. De bedoeling is om op termijn een mooie evolutie doorheen de tijd te bekomen van deze kerncijfers.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal bedeelde maaltijden aan huis	14 628	15 809	13 626	13 487	13 593	16 489
Aantal gepresteerde uren Gezinszorg	14 814	14 499	14 662	15 024	15 612	14 729
Aantal gepresteerde uren aanvullende thuiszorg	20 330	20 064	20 381	20 730	19 185	20 082
Aantal gebruikers MMC	151	134	147	146	154	206
Aantal gebruikers PAS	13	8	7	5	5	2
Geholpen gezinnen maaltijden aan huis	93	85	98	90	93	122
Geholpen gezinnen Gezinszorg	100	98	117	165	160	152
Geholpen gezinnen Aanvullende Thuiszorg	232	261	269	246	240	232
Gemiddelde prijs maaltijd aan huis	5,72	5,84	6,02	6,23	6,22	6,49
Gemiddelde prijs Gezinszorg	4,69	5,21	5,34	5,49	6,09	6,17
Gemiddelde prijs Aanvullende Thuiszorg	5,18	5,27	5,28	7	6,75	6,77
Bezettingsgraad serviceflats De Ermitage	-	99%	100%	99%	99%	97%
Gemiddelde maandprijs gewone flat	-	379,92	397,55	402,37	419,1	427,65
Gemiddelde maandprijs hoekflat	-	455,90	475,80	478,69	502,9	513,15
Bezettingsgraad ouderenwoningen	-	100%	97%	97%	97%	100%
Gemiddelde maandprijs ouderenwoningen	-	259,22	274,34	289,54	311,84	316,99
Bezettingsgraad garages	-	95%	96%	98%	98%	100%

Gemiddelde prijs garage	-	30,01	30,68	30,68	31,12	31,12
Bezettingsgraad sociale verhuur (12)	-	-	-	95%	83%	71%
Bezettingsgraad crisisopvang (2+8 studio's)	-	-	-	54%	43%	37%
Aantal VTE artikel 60§7	-	4,113	5,125	4,02	4,96	4,56
Aantal dossiers schuldbemiddeling	315	364	329	333	355	447
Aantal dossiers mantelzorg/waarderingspremie	213	196	208	204	205	208
Aantal dossiers vakantietoelage	64	60	45	33	34	43
Aantal dossiers stookolietoelage	185	174	145	119	114	110
Aantal dossiers LAC elektr en gas	43	54	69	72	60	70
Aantal dossiers LAC water	67	33	51	51	71	88
Aantal klantencontacten woonwinkel	546	455	678	868	933	847
Aantal geholpen personen voedselbedeling	345	308	340	322	326	293
Aantal dossiers minimale levering aardgas	13	23	10	12	16	15
Aantal dossiers leefloon (incl artikel 60§7)	48	63	67	50	67	74
Aantal dossiers behandeld in Bijzonder Comité	545	671	594	602	643	610
Thuiszorgcoördinator				100 nieuwe	106 nieuwe	86 nieuwe
Aantal VTE (excl. artikel 60§7)	-	69,58*	65,37	80,42	75,94	80,29
Aantal koppen (excl. artikel 60§7)	-	95*	90	103	102	112
Aantal vrijwilligers gemeenten en OCMW	-	49	59	71	86	100

* zonder dienstencheques omwille van vergelijkbaarheid.

PERSONEELSVERLOOP OCMW	Aantal koppen 2015	Aantal koppen 2016	Aantal koppen 2017
Indiensttreding	10	4	16
Overdracht gemeente naar OCMW	15	0	0
Uitdiensttreding (inclusief gepensioneerd)	10	7	8
Gepensioneerd	6	3	2
Loopbaanvermindering	8	19	6
Deeltijdse werkherhvatting	1	2	2
Jobstudenten	3	1	2

PERSONEEL OPGEDEELD PER STATUUT	Aantal koppen 2015	Aantal koppen 2016	Aantal koppen 2017
Vast benoemden			
- zonder sociale maribel	10	10	7
- met sociale maribel	11	11	12
Contractuelen			
- zonder sociale maribel	58	58	70
- met sociale maribel	12	11	10
Contract. Activaplan	1	1	1
Contract. Sine	10	8	7
Contract. Lokale diensteneconomie	3	3	3
totalen	105	102	110

Rapportage door de financieel beheerder

De financieel beheerder dient in volle onafhankelijkheid te rapporteren aan de raad voor maatschappelijk welzijn over de financiële toestand van het OCMW (art. 92 OD). Dit rapport omvat minstens een overzicht van de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de evolutie van de budgetten, de beheerscontrole, alsook het debiteurenbeheer.

Aangezien de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole en de evolutie van de budgetten aan bod kwamen in de jaarrekening en toelichting van de jaarrekening, wordt hier enkel nog stil gestaan bij de thesaurietoestand en het debiteurenbeheer.

De thesaurietoestand

De thesaurietoestand bedraagt 1.584.185,12 euro op 31/12/2017 ten opzichte van 1.134.782 euro op 31/12/2016. De liquiditeitspositie is dit jaar opnieuw versterkt door het positief exploitatieresultaat en het overdragen van enkele grote investeringen.

Het debiteurenbeheer

De financieel beheerder rapporteert in volle onafhankelijkheid over de invordering van de ontvangsten.

De inning van de ontvangsten wordt volledig opgevolgd door de financiële dienst.

Wat betreft de ontvangsten start de invorderingsprocedure op de verschillende diensten. De verschillende diensten bezorgen de financiële diensten een overzicht van de prestaties die gefactureerd moeten worden. De facturen worden dan door de financiële dienst opgemaakt. De facturen worden per maand opgemaakt. Eenmaal ingegeven in de boekhouding, gebeurt ook de verdere debiteurenopvolging door de financiële dienst.

De financiële dienst zelf staat in voor de opmaak, afdruk en de verzending van de facturen. Behoudens uitzonderingen wordt de betaaltermijn vastgesteld op 30 dagen volgend op de factuurdatum. Bij niet betaling binnen een termijn van 30 dagen wordt een herinnering verstuurd door de financiële dienst en wordt in de mate van het mogelijke telefonisch contact genomen met de betrokkene. Vervolgens volgt een aangetekende aanmaning met het verzoek tot betaling binnen de 14 dagen na ontvangst van de herinnering. Bij niet betaling wordt gekeken met de verschillende betrokken diensten of het wenselijk is om over te gaan tot deurwaarder. De kosten hiervoor vallen integraal ten laste van de gefactureerde.

De mensen worden zo veel mogelijk aangespoord om hun facturen te betalen met domiciliëring. Ongeveer 80% van de facturen worden geïnd met domiciliëring.

Onderstaand overzicht geeft een weergave van de soorten facturen die voor de verschillende diensten zijn opgemaakt in 2017. In totaal gaat dit over 4.188 facturen op jaarbasis. Bij sommige diensten zijn

nog niet alle facturen geïnd. Dit kan enerzijds te maken hebben met het tijdstip van facturatie of anderzijds met openstaande vorderingen. Die laatste worden verder opgevolgd door de financiële dienst.

	Aantal facturen	Totaal bedrag	Openstaand Saldo
Verhuur Crisisopvang	59	20.881,00	6.049,75
Verhuur Kinderopvang	12	9.713,52	0,00
Verhuur Sociale woningen	39	25.802,61	0,00
Verhuur Ouderenwoningen	144	46.019,40	0,00
Verhuur Serviceflats	424	186.151,91	0,00
Verhuur cafetaria	13	13.245,84	0,00
Mindermobielen centrale	241	1.200,00	0,00
Personenalarmsysteem	20	433,65	0,00
Thuisdiensten	3.209	329.727,59	1.358,61
Diverse	17	83.995,67	1.287,67
TOTAAL	4.188	732.872,15	8.696,03

Uit het overzicht blijkt dat de debiteurenopvolging goed werkt. Er zijn weinig openstaande bedragen.

Ook de sociale dienst vordert kosten terug, namelijk de recuperatie van specifieke kosten sociale dienst. Het gaat om terugvorderingen die gemaakt worden door de sociale dienst naar aanleiding van een steun of voorschot dat is toegekend. In 2017 hebben we nog voor meer dan 147.000 euro vorderingen openstaan. Dit openstaand bedrag is niet te vergelijken met de openstaande bedragen uit alle andere facturatie. Bij de recuperatie kosten sociale dienst gaat het om mensen die het financieel moeilijk hebben. Heel vaak wordt er gewerkt met een afbetalingsplan. Meerdere keren per jaar wordt de openstaande lijst besproken met de sociaal assistenten en indien nodig wordt actie ondernomen.

J1: De financiële doelstellingenrekening

Jaarrekening 2017

	Jaarrekening			Eindbudget			Initieel budget		
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Beleidsdomein ALGBEST	1.868.205	137.805	-1.730.400	1.992.564	126.655	-1.865.908	1.974.705	105.426	-1.869.279
Prioritaire beleidsdoelstellingen									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
Overig beleid	1.868.205	137.805	-1.730.400	1.992.564	126.655	-1.865.908	1.974.705	105.426	-1.869.279
Exploitatie	1.860.956	137.805	-1.723.151	1.958.905	126.655	-1.832.249	1.953.205	105.426	-1.847.779
Investerings	7.249		-7.249	33.659		-33.659	21.500		-21.500
Andere									
Beleidsdomein ALGFIN	169.214	2.692.465	2.523.251	144.850	6.194.062	6.049.212	143.090	6.194.062	6.050.972
Prioritaire beleidsdoelstellingen									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
Overig beleid	169.214	2.692.465	2.523.251	144.850	6.194.062	6.049.212	143.090	6.194.062	6.050.972
Exploitatie	82.630	2.692.465	2.609.835	58.266	2.694.062	2.635.796	56.506	2.694.062	2.637.556
Investerings									
Andere	86.584		-86.584	86.584	3.500.000	3.413.416	86.584	3.500.000	3.413.416
Beleidsdomein SOCDIENST	1.632.279	1.113.234	-519.045	2.033.294	1.237.293	-796.001	1.629.799	1.238.246	-391.553
Prioritaire beleidsdoelstellingen									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
Overig beleid	1.632.279	1.113.234	-519.045	2.033.294	1.237.293	-796.001	1.629.799	1.238.246	-391.553
Exploitatie	1.424.469	1.105.930	-318.539	1.694.861	1.237.293	-457.568	1.588.799	1.238.246	-350.553
Investerings	207.810	7.304	-200.506	338.433		-338.433	41.000		-41.000
Andere									
Beleidsdomein ZORG	1.347.850	1.251.171	-96.678	4.956.464	1.216.218	-3.740.247	4.561.586	1.177.916	-3.383.670
Prioritaire beleidsdoelstellingen									
Exploitatie									
Investerings									
Andere									
Overig beleid	1.347.850	1.251.171	-96.678	4.956.464	1.216.218	-3.740.247	4.561.586	1.177.916	-3.383.670
Exploitatie	1.288.177	1.251.171	-37.005	1.363.141	1.216.218	-146.923	1.344.086	1.177.916	-166.170
Investerings	59.673		-59.673	3.593.324		-3.593.324	3.217.500		-3.217.500
Andere									
Totalen	5.017.549	5.194.676	177.127	9.127.172	8.774.227	-352.945	8.309.180	8.715.650	406.469
Exploitatie	4.656.232	5.187.372	531.140	5.075.172	5.274.227	199.056	4.942.596	5.215.650	273.054
Investerings	274.733	7.304	-267.428	3.965.416		-3.965.416	3.280.000		-3.280.000
Andere	86.584		-86.584	86.584	3.500.000	3.413.416	86.584	3.500.000	3.413.416

J2: De exploitatierekening

Jaarrekening 2017

	Jaarrekening			Eindbudget			Initieel budget		
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Beleidsdomein ALGBEST	1.860.956	137.805	-1.723.151	1.958.905	126.655	-1.832.249	1.953.205	105.426	-1.847.779
Beleidsdomein ALGFIN	82.630	2.692.465	2.609.835	58.266	2.694.062	2.635.796	56.506	2.694.062	2.637.556
Beleidsdomein SOCDIENST	1.424.469	1.105.930	-318.539	1.694.861	1.237.293	-457.568	1.588.799	1.238.246	-350.553
Beleidsdomein ZORG	1.288.177	1.251.171	-37.005	1.363.141	1.216.218	-146.923	1.344.086	1.177.916	-166.170
Totalen	4.656.232	5.187.372	531.140	5.075.172	5.274.227	199.056	4.942.596	5.215.650	273.054

	Jaarrekening			Eindbudget			Initieel budget		
	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo
Beleidsdomein ALGBEST	7.249		-7.249	33.659		-33.659	21.500		-21.500
Beleidsdomein ALGFIN									
Beleidsdomein SOCDIENST	207.810	7.304	-200.506	338.433		-338.433	41.000		-41.000
Beleidsdomein ZORG	59.673		-59.673	3.593.324		-3.593.324	3.217.500		-3.217.500
Totalen	274.733	7.304	-267.428	3.965.416		-3.965.416	3.280.000		-3.280.000

J5: De liquiditeitenrekening

Jaarrekening 2017

Geconsolideerd

RESULTAAT OP KASBASIS	Jaarrekening	Eindbudget	Initieel budget
I. Exploitantiebudget (B-A)	531.140	199.056	273.054
<i>A. Uitgaven</i>	4.656.232	5.075.172	4.942.596
<i>B. Ontvangsten</i>	5.187.372	5.274.227	5.215.650
1.a. Belastingen en boetes			
1.b. Algemene werkingsbijdrage van andere lokale overheden	2.427.140	2.427.140	2.427.140
1.c. Tussenkost door derden in het tekort van het boekjaar			
2. Overige	2.760.232	2.847.087	2.788.510
II. Investeringsbudget (B-A)	-267.428	-3.965.416	-3.280.000
<i>A. Uitgaven</i>	274.733	3.965.416	3.280.000
<i>B. Ontvangsten</i>	7.304		
III. Andere (B-A)	-86.584	3.413.416	3.413.416
<i>A. Uitgaven</i>	86.584	86.584	86.584
1. Aflossing financiële schulden	86.584	86.584	86.584
a. Periodieke aflossingen	86.584	86.584	86.584
b. Niet-periodieke aflossingen			
2. Toegestane leningen			
3. Overige transacties			
<i>B. Ontvangsten</i>		3.500.000	3.500.000
1. Op te nemen leningen en leasing		3.500.000	3.500.000
2. Terugvordering van aflossingen van financiële schulden			
a. Periodieke terugvorderingen			
b. Niet-periodieke terugvorderingen			
3. Overige transacties			
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)	177.127	-352.945	406.469
<i>V. Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar</i>	1.710.658	1.710.658	840.820
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)	1.887.785	1.357.713	1.247.289
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december)	7.304		168.665
<i>A. Bestemde gelden voor exploitatie</i>			
<i>B. Bestemde gelden voor investeringen</i>	7.304		168.665
<i>C. Bestemde gelden voor andere verrichtingen</i>			
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)	1.880.481	1.357.713	1.078.624

Bestemde gelden	Bedrag op 1/1	Mutatie			Bedrag op 31/12
		Jaarrekening	Eindbudget	Initieel budget	
I. Exploitatie					
inbreng PWA opleidingsfonds langdurig werklozen			50.000	50.000	
wegnemen inbreng OCMW opfonds langdurig werkzoekenden en gelijkgestelde doelgroep			-10.000	-10.000	
wegnemen inbreng PWA opfonds langdurig werkzoekenden en gelijkgestelde doelgroepen			-50.000	-50.000	
inbreng OCMW opleidingsfonds langdurig werklozen			10.000	10.000	
II. Investerings	205.665	-198.361	0	168.665	7.304
overdracht 2016	205.665	0			205.665
LOI-overschotten				168.665	
inbreng LOI-overschotten					
Afname LOI overschot voor gebruik		-205.665			-205.665
bestemde gelden LOI investeringen		7.304			7.304
III. Overige Verrichtingen					
Totaal bestemde gelden	205.665	-198.361		168.665	7.304

Schema J6: De Balans
Geconsolideerd

Jaarrekening 2017

ACTIVA	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Vlottende activa	2.338.776	1.942.285
A. Liquide middelen en geldbeleggingen	1.624.442	1.142.782
B. Vorderingen op korte termijn	714.334	799.502
1. Vorderingen uit ruiltransacties	263.224	104.178
2. Vorderingen uit niet-ruiltransacties	451.110	695.325
C. Voorraden en bestellingen in uitvoering		
D. Overlopende rekeningen van het actief		
E. Vorderingen op lange termijn die binnen het jaar vervallen		
II. Vaste activa	6.082.202	6.156.584
A. Vorderingen op lange termijn		
1. Vorderingen uit ruiltransacties		
2. Vorderingen uit niet-ruiltransacties		
B. Financiële vaste activa		
1. Extern verzelfstandigde agentschappen		
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten		
3. Publiek-Private samenwerkingsverbanden		
4. OCMW-verenigingen		
5. Andere financiële vaste activa		
C. Materiële vaste activa	6.082.202	6.156.584
1. Gemeenschapsgoederen	5.843.433	5.914.434
a. <i>Terreinen en gebouwen</i>	5.776.784	5.842.430
b. <i>Wegen en overige infrastructuur</i>		
c. <i>Installaties, machines en uitrusting</i>	16.494	407
d. <i>Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel</i>	49.140	70.582
e. <i>Leasing en soortgelijke rechten</i>		
f. <i>Erfgoed</i>	1.015	1.015
2. Bedrijfsmatige materiële vaste activa		
a. <i>Terreinen en gebouwen</i>		
b. <i>Installaties, machines en uitrusting</i>		
c. <i>Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel</i>		
d. <i>Leasing en soortgelijke rechten</i>		
3. Overige materiële vaste activa	238.770	242.150
a. <i>Terreinen en gebouwen</i>	238.770	242.150
b. <i>Roerende goederen</i>		
D. Immateriële vaste activa		
TOTAAL ACTIVA	8.420.978	8.098.869
PASSIVA	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Schulden	2.651.572	2.651.239
A. Schulden op korte termijn	1.018.035	767.977
1. Schulden uit ruiltransacties	911.010	660.915
a. <i>Voorzieningen voor risico's en kosten</i>	478.679	449.765
b. <i>Financiële schulden</i>		
c. <i>Diverse schulden op korte termijn uit ruiltransacties</i>	432.331	211.150
2. Schulden uit niet-ruiltransacties	18.660	20.477
3. Overlopende rekeningen van het passief		
4. Schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen	88.364	86.584
B. Schulden op lange termijn	1.633.537	1.883.262
1. Schulden uit ruiltransacties	1.626.233	1.714.597
a. <i>Voorzieningen voor risico's en kosten</i>	321.676	321.676
1. <i>Pensioenen en soortgelijke verplichtingen</i>	321.676	321.676
2. <i>Overige risico's en kosten</i>		
b. <i>Financiële schulden</i>	1.204.086	1.292.450
c. <i>Diverse schulden op lange termijn uit ruiltransacties</i>	100.471	100.471
2. Schulden uit niet-ruiltransacties	7.304	168.665
II. Nettoactief	5.769.406	5.447.630
TOTAAL PASSIVA	8.420.978	8.098.869

Schema J7: De staat van opbrengsten en kosten
Jaarrekening 2017

Geconsolideerd

	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Kosten	5.034.260	5.355.838
A. Operationele kosten	4.979.130	5.297.271
1. Goederen en diensten	562.045	549.049
2. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	3.361.498	3.708.927
3. Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen	378.028	391.131
4. Specifieke kosten sociale dienst OCMW	637.072	647.235
5. Toegestane werkingsubsidies		
6. Andere operationele kosten	40.487	928
B. Financiële kosten	55.130	58.567
C. Uitzonderlijke kosten		
1. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		
2. Toegestane investeringsubsidies		
II. Opbrengsten	5.307.449	5.945.176
A. Operationele opbrengsten	5.187.296	5.806.604
1. Opbrengsten uit de werking	759.882	745.355
2. Fiscale opbrengsten en boetes		
3. Werkingssubsidies	4.316.196	4.937.715
<i>a. algemene werkingssubsidies</i>	2.738.253	2.494.763
<i>b. Specifieke werkingssubsidies</i>	1.577.943	2.442.952
4. Recuperatie specifieke kosten sociale dienst OCMW	61.892	89.649
5. Andere operationele opbrengsten	49.326	33.885
B. Financiële opbrengsten	120.153	138.572
C. Uitzonderlijke opbrengsten		
III. Overschot/Tekort van het boekjaar	273.189	589.337
A. Operationeel overschot/tekort	208.166	509.333
B. Financieel overschot/tekort	65.023	80.004
C. Uitzonderlijk overschot/tekort		
IV. Verwerking van het overschot of tekort van het boekjaar	273.189	589.337
A. Rechthebbenden uit het overschot van het boekjaar		
B. Tussenkost door derden in het tekort van het boekjaar		
C. Over te dragen overschot of tekort van het boekjaar	273.189	589.337

Resultaat op kasbasis: vergelijking budget-rekening
Geconsolideerd

Jaarrekening 2017

RESULTAAT OP KASBASIS	Jaarrekening	Eindbudget	Initieel budget
I. Exploitantiebudget (B-A)	531.140	199.056	273.054
<i>A. Uitgaven</i>	4.656.232	5.075.172	4.942.596
<i>B. Ontvangsten</i>	5.187.372	5.274.227	5.215.650
1.a. Belastingen en boetes			
1.b. Algemene werkingsbijdrage van andere lokale overheden	2.427.140	2.427.140	2.427.140
1.c. Tussenkost door derden in het tekort van het boekjaar			
2. Overige	2.760.232	2.847.087	2.788.510
II. Investeringsbudget (B-A)	-267.428	-3.965.416	-3.280.000
<i>A. Uitgaven</i>	274.733	3.965.416	3.280.000
<i>B. Ontvangsten</i>	7.304		
III. Andere (B-A)	-86.584	3.413.416	3.413.416
<i>A. Uitgaven</i>	86.584	86.584	86.584
1. Aflossing financiële schulden	86.584	86.584	86.584
a. Periodieke aflossingen	86.584	86.584	86.584
b. Niet-periodieke aflossingen			
2. Toegestane leningen			
3. Overige transacties			
<i>B. Ontvangsten</i>		3.500.000	3.500.000
1. Op te nemen leningen en leasings		3.500.000	3.500.000
2. Terugvordering van aflossingen van financiële schulden			
a. Periodieke terugvorderingen			
b. Niet-periodieke terugvorderingen			
3. Overige transacties			
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)	177.127	-352.945	406.469
<i>V. Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar</i>	1.710.658	1.710.658	840.820
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)	1.887.785	1.357.713	1.247.289
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december)	7.304		168.665
<i>A. Bestemde gelden voor exploitatie</i>			
<i>B. Bestemde gelden voor investeringen</i>	7.304		168.665
<i>C. Bestemde gelden voor andere verrichtingen</i>			
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)	1.880.481	1.357.713	1.078.624

Autofinanciering: vergelijking budget-rekening
Geconsolideerd

Jaarrekening 2017

AUTOFINANCIERINGSMARGE	Jaarrekening	Eindbudget	Initieel budget
I. Financieel draagvlak (A-B)	583.142	251.057	325.055
<i>A. Exploitatieontvangsten</i>	5.187.372	5.274.227	5.215.650
<i>B. Exploitatie-uitgaven exclusief de nettokosten van schulden (1-2)</i>	4.604.230	5.023.170	4.890.594
1. Exploitatie-uitgaven	4.656.232	5.075.172	4.942.596
2. Nettokosten van de schulden	52.002	52.002	52.002
II. Netto periodieke leningsuitgaven (A+B)	138.586	138.586	138.586
<i>A. Netto-aflossingen van schulden</i>	86.584	86.584	86.584
<i>B. Nettokosten van schulden</i>	52.002	52.002	52.002
Autofinancieringsmarge (I-II)	444.556	112.471	186.469

Schema TJ1: Exploitatierkening per beleidsdom Jaarrekening 2017

	Code	Totaal	Beleidsdomein ALGBEST	Algemene financiering	Beleidsdomein SOCDIENST	Beleidsdomein ZORG
I. Uitgaven		4.656.232	1.860.956	82.630	1.424.469	1.288.177
<i>A. Operationele Uitgaven</i>		<i>4.601.102</i>	<i>1.860.956</i>	<i>27.500</i>	<i>1.424.469</i>	<i>1.288.177</i>
1. Goederen en diensten	60/1	562.045	155.744	199	263.122	142.981
2. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	3.361.498	1.704.787		518.944	1.137.768
3. Specifieke kosten sociale dienst OCMW	648	637.072			637.072	
4. Toegestane werkingssubsidies	649					
5. Andere operationele uitgaven	640/7	40.487	425	27.301	5.332	7.428
<i>B. Financiële uitgaven</i>	<i>65</i>	<i>55.130</i>		<i>55.130</i>		
<i>C. Rechthebbenden uit het overschot van het boekjaar</i>	<i>694</i>					
II. Ontvangsten		5.187.372	137.805	2.692.465	1.105.930	1.251.171
<i>A. Operationele ontvangsten</i>		<i>5.187.296</i>	<i>137.805</i>	<i>2.692.390</i>	<i>1.105.930</i>	<i>1.251.171</i>
1. Ontvangsten uit de werking	70	759.882	83.667	6.701	56.600	612.915
2. Fiscale ontvangsten en boetes	73					
3. Werkingssubsidies	740	4.316.196	16.208	2.685.689	982.274	632.026
4. Recuperatie specifieke kosten OCMW	748	61.892			61.892	
5. Andere operationele ontvangsten	741/7	49.326	37.931		5.165	6.230
<i>B. Financiële ontvangsten</i>	<i>75</i>	<i>75</i>		<i>75</i>		
<i>C. Tussenkoms door derden in het tekort van het boekjaar</i>	<i>794</i>					
III. Saldo		531.140	-1.723.151	2.609.835	-318.539	-37.005

Schema TJ2: Evolutie van de exploitatierekening
Geconsolideerd

Jaarrekening 2017

	Code	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
I. Uitgaven		4.656.232	4.964.708	5.061.605
<i>A. Operationele Uitgaven</i>		<i>4.601.102</i>	<i>4.906.140</i>	<i>5.002.606</i>
1. Goederen en diensten	60/1	562.045	549.049	603.083
2. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	3.361.498	3.708.927	3.744.904
3. Specifieke kosten sociale dienst OCMW	648	637.072	647.235	639.445
4. Toegestane werkingssubsidies	649			
5. Andere operationele uitgaven	640/7	40.487	928	15.175
<i>B. Financiële uitgaven</i>	<i>65</i>	<i>55.130</i>	<i>58.567</i>	<i>58.999</i>
<i>C. Rechthebbenden uit het overschot van het boekjaar</i>	<i>694</i>			
II. Ontvangsten		5.187.372	5.807.026	5.403.771
<i>A. Operationele ontvangsten</i>		<i>5.187.296</i>	<i>5.806.604</i>	<i>5.402.705</i>
1. Ontvangsten uit de werking	70	759.882	745.355	754.039
2. Fiscale ontvangsten en boetes				
a. Aanvullende belastingen				
- Opcentiemen op de onroerende voorheffing	7300			
- Aanvullende belasting op de personenbelasting	7301			
- Andere aanvullende belasting	7302/9			
b. Andere belastingen	731/9			
3. Werkingssubsidies		4.316.196	4.937.715	4.560.112
a. Algemene werkingssubsidies		2.738.253	2.494.763	2.160.722
- Gemeente- of provinciefonds	7400	91.000	91.000	91.000
- Gemeentelijke of provinciale bijdrage	7401	2.427.140	2.352.750	2.017.000
- Andere algemene werkingssubsidies	7402/4	220.113	51.013	52.722
b. Specifieke werkingssubsidies	7405/9	1.577.943	2.442.952	2.399.390
4. Recuperatie specifieke kosten sociale dienst OCMW	748	61.892	89.649	58.516
5. Andere operationele ontvangsten	741/7	49.326	33.885	30.037
<i>B. Financiële ontvangsten</i>	<i>75</i>	<i>75</i>	<i>422</i>	<i>1.066</i>
<i>C. Tussenkost door derden in het tekort van het boekjaar</i>	<i>794</i>			
III. Saldo		531.140	842.319	342.167

DEEL 1: UITGAVEN	Code	Totaal	Beleidsdomein ALGBEST	Algemene financiering	Beleidsdomein SOCDIENST	Beleidsdomein ZORG
I. Investerings in financiële vaste activa						
<i>A. Extern verzelfstandigde agentschappen</i>	280					
<i>B. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten</i>	281					
<i>C. Publiek-Private Samenwerkingsverbanden</i>	282					
<i>D. OCMW-verenigingen</i>	283					
<i>E. Andere financiële vaste activa</i>	284/8					
II. Investerings in materiële vaste activa		274.733	7.249		207.810	59.673
<i>A. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa</i>		274.733	7.249		207.810	59.673
1. Terreinen en gebouwen	220/3-9	248.946	1.698		192.040	55.208
2. Wegen en overige infrastructuur	224/8					
3. Roerende goederen	23/4	25.786	5.551		15.770	4.465
4. Leasing en soortgelijke rechten	25					
5. Erfgoed	27					
<i>B. Overige materiële vaste activa</i>						
1. Onroerende goederen	260/4					
2. Roerende goederen	265/9					
<i>C. Vooruitbetalingen op investeringen in materiële vaste activa</i>	2906					
III. Investerings in immateriële vaste activa	21					
IV. Toegestane investeringssubsidies	664					
TOTAAL UITGAVEN		274.733	7.249		207.810	59.673

DEEL 2: ONTVANGSTEN	Code	Totaal	Beleidsdomein ALGBEST	Algemene financiering	Beleidsdomein SOCDIENST	Beleidsdomein ZORG
I. Verkoop van financiële vaste activa						
<i>A. Extern verzelfstandigde agentschappen</i>	280					
<i>B. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten</i>	281					
<i>C. Publiek-Private Samenwerkingsverbanden</i>	282					
<i>D. OCMW-verenigingen</i>	283					
<i>E. Andere financiële vaste activa</i>	284/8					
II. Verkoop van materiële vaste activa						
<i>A. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa</i>						
1. Terreinen en gebouwen	220/3-9					
2. Wegen en overige infrastructuur	224/8					
3. Roerende goederen	23/4					
4. Leasing en soortgelijke rechten	252					
5. Erfgoed	27					
<i>B. Overige materiële vaste activa</i>						
1. Onroerende goederen	260/4					
2. Roerende goederen	265/9					
<i>C. Ontvangen vooruitbetalingen op de verkoop van materiële vaste activa</i>	176					
III. Verkoop van immateriële vaste activa	21					
IV. Investeringssubsidies en -schenkingen	150-180 4951/2	7.304			7.304	
TOTAAL ONTVANGSTEN		7.304			7.304	

Schema TJ4: Evolutie van de investeringsverrichtingen

Jaarrekening 2017

Geconsolideerd

DEEL 1: UITGAVEN	Code	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
I. Investerings in financiële vaste activa				
A. Extern verzelfstandigde agentschappen	280			
B. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	281			
C. Publiek-Private Samenwerkingsverbanden	282			
D. OCMW-verenigingen	283			
E. Andere financiële vaste activa	284/8			
II. Investerings in materiële vaste activa		274.733	429.578	451.252
A. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa		274.733	429.578	451.252
1. Terreinen en gebouwen	220/3-9	248.946	398.373	422.900
2. Wegen en overige infrastructuur	224/8			
3. Roerende goederen	23/4	25.786	31.206	28.352
4. Leasing en soortgelijke rechten	25			
5. Erfgoed	27			
B. Overige materiële vaste activa				
1. Onroerende goederen	260/4			
2. Roerende goederen	265/9			
C. Vooruitbetalingen op investeringen in materiële vaste activa	2906			
III. Investerings in immateriële vaste activa		21		
IV. Toegestane investeringssubsidies		664		
TOTAAL UITGAVEN		274.733	429.578	451.252

Schema TJ4: Evolutie van de investeringsverrichtingen

Jaarrekening 2017

Geconsolideerd

DEEL 2: ONTVANGSTEN	Code	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
I. Verkoop van financiële vaste activa				
<i>A. Extern verzelfstandigde agentschappen</i>	280			
<i>B. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten</i>	281			
<i>C. Publiek-Private Samenwerkingsverbanden</i>	282			
<i>D. OCMW-verenigingen</i>	283			
<i>E. Andere financiële vaste activa</i>	284/8			
II. Verkoop van materiële vaste activa				
<i>A. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa</i>				
1. Terreinen en gebouwen	220/3-9			
2. Wegen en overige infrastructuur	224/8			
3. Roerende goederen	23/4			
4. Leasing en soortgelijke rechten	25			
5. Erfgoed	27			
<i>B. Overige materiële vaste activa</i>				
1. Onroerende goederen	260/4			
2. Roerende goederen	265/9			
<i>C. Ontvangen vooruitbetalingen op de verkoop van materiële vaste activa</i>	176			
III. Verkoop van immateriële vaste activa	21			
IV. Investeringsubsidies en -schenkingen	150-180 4951/2	7.304		
TOTAAL ONTVANGSTEN		7.304		

Investeringsenveloppen	UITGAVEN					ONTVANGSTEN		
	Verbinteniskrediet	Vastleggingen	Verbinteniskrediet en min vastleggingen	Aanrekeningen	Verbinteniskrediet en min aanrekeningen	Verbinteniskrediet	Aanrekeningen	Verbinteniskrediet en min aanrekeningen
2014-2019/1	70.000	39.303	30.697	39.303	30.697			
2014-2019/2	321.350	242.529	78.821	242.529	78.821		7.304	-7.304
2014-2019/5	25.000	509	24.491	509	24.491			
2014-2019/6						315.000		315.000
2015-3	40.000	3.062	36.938	3.062	36.938			
2015-4	37.500	21.964	15.536	21.964	15.536			
2015-5	5.000	3.343	1.657	3.343	1.657			
2015-6	305.000	300.000	5.000	300.000	5.000			
2016-2	3.500.000	1.513	3.498.488	1.513	3.498.488			
2017-1	8.000		8.000		8.000			
2017-2	20.000	13.804	6.196	13.804	6.196			
2017-3	5.000		5.000		5.000			
2017-4	15.500	17.485	-1.985	17.485	-1.985			
2017-5	210.000	152.500	57.500	152.500	57.500			

Schema TJ6: Evolutie van de liquiditeitenrekening
Geconsolideerd

Jaarrekening 2017

RESULTAAT OP KASBASIS	Code	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
I. Exploitantiebudget (B-A)		531.140	842.319	342.167
<i>A. Uitgaven</i>		4.656.232	4.964.708	5.061.605
<i>B. Ontvangsten</i>		5.187.372	5.807.026	5.403.771
1.a. Belastingen en boetes				
1.b. Algemene werkingsbijdrage van andere lokale overheden		2.427.140	2.352.750	2.017.000
1.c. Tussenkost door derden in het tekort van het boekjaar				
2. Overige		2.760.232	3.454.276	3.386.771
II. Investeringsbudget (B-A)		-267.428	-429.578	-451.252
<i>A. Uitgaven</i>		274.733	429.578	451.252
<i>B. Ontvangsten</i>		7.304		
III. Andere (B-A)		-86.584	-86.332	-87.701
<i>A. Uitgaven</i>		86.584	86.332	87.701
1. Aflossing financiële schulden				
a. Periodieke aflossingen	421/4	86.584	86.332	87.701
b. Niet-periodieke aflossingen	171/4			
2. Toegestane leningen	2903/4			
3. Overige transacties				
a. Terugbetaling van borgtochten ontvangen in contanten	178			
b. Vorderingen op lange termijn die binnen het jaar vervallen	2905			
c. Andere overige uitgaven	100			
<i>B. Ontvangsten</i>				
1. Op te nemen leningen en leasings	171/4			
2. Terugvordering van aflossing van financiële schulden				
a. Periodieke terugvorderingen	4943/4			
b. Niet-periodieke terugvorderingen	2903/4			
3. Overige transacties				
a. Borgtochten ontvangen in contanten	178			
b. Vorderingen op lange termijn die binnen het jaar vervallen	494-4959			
c. Andere overige ontvangsten	101/2			
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)		177.127	326.408	-196.787
<i>V. Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar</i>		1.710.658	1.384.249	1.581.036
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)		1.887.785	1.710.658	1.384.249
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december)		7.304	205.665	168.665
<i>A. Bestemde gelden voor exploitatie</i>				
<i>B. Bestemde gelden voor investeringen</i>		7.304	205.665	168.665
<i>C. Bestemde gelden voor andere verrichtingen</i>				
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)		1.880.481	1.504.992	1.215.584

Bestemde gelden	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
I. Exploitatie			
II. Investerings	7.304	205.665	168.665
<i>overdracht2014</i>			168.665
<i>overdracht2015</i>		168.665	
<i>LOI-overschotten</i>		37.000	
<i>overdracht2016</i>	205.665		
<i>Afname LOI overschot voor gebruik</i>	-205.665		
<i>bestemde gelden LOI investeringen</i>	7.304		
III. Andere verrichtingen			
Totaal bestemde gelden	7.304	205.665	168.665

1. Mutatiestaat van de financiële vaste activa

	Boekwaarde op 1/1	Investering	Desinvestering	Herwaarderinge n	Waardevermind eringen	Boekwaarde op 31/12
A. Extern verzelfstandige agentschappen						
B. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten						
C. Publiek-Private samenwerkingsverbanden						
D. OCMW-verenigingen						
E. Andere financiële vaste activa						
Totaal financiële vaste activa						

2. Mutatiestaat van de materiële vaste activa

	Boekwaarde op 1/1	Investering	Desinvestering	Herwaarderinge n	Afschrijvingen	Waardevermind eringen	Boekwaarde op 31/12
I. Gemeenschapsgoederen	5.914.434	274.733			345.734		5.843.433
A. Terreinen en gebouwen	5.842.430	248.946			314.592		5.776.784
B. Wegen en overige infrastructuur							
C. Installaties, machines en uitrusting	407	20.235			4.149		16.494
D. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel	70.582	5.551			26.993		49.140
E. Leasing en soortgelijke rechten							
F. Erfgoed	1.015						1.015
II. Bedrijfsmatige materiële vaste activa							
A. Terreinen en gebouwen							
B. Installaties, machines en uitrusting							
C. Meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel							
D. Leasing en soortgelijke rechten							
III. Overige materiële vaste activa	242.150				3.380		238.770
A. Terreinen en gebouwen	242.150				3.380		238.770
B. Roerende goederen							
Totaal materiële vaste activa	6.156.584	274.733			349.114		6.082.202

3. Mutatiestaat van de financiële schulden

	Boekwaarde op 1/1	Nieuwe leningen/ leasings	Aflossingen	Overboekingen LT naar KT	Boekwaarde op 31/12
I. Financiële schulden op lange termijn	1.292.450	57.400	57.400	-88.364	1.204.086
A. Financiële schulden ten laste van het bestuur	1.292.450	57.400	57.400	-88.364	1.204.086
1. Leningen ten laste van het bestuur	1.292.450	57.400	57.400	-88.364	1.204.086
2. Leasings ten laste van het bestuur					
B. Financiële schulden ten laste van derden					
1. Leningen ten laste van derden					
2. Leasings ten laste van derden					
II. Schulden op korte termijn	86.584		86.584	88.364	88.364
A. Financiële schulden ten laste van het bestuur	86.584		86.584	88.364	88.364
1. Leningen ten laste van het bestuur	86.584		86.584	88.364	88.364
2. Leasings ten laste van het bestuur					
B. Financiële schulden ten laste van derden					
1. Leningen ten laste van derden					
2. Leasings ten laste van derden					
Totaal financiële schulden	1.379.034	57.400	143.985		1.292.450

4. Mutatiestaat van het nettoactief

	Overig nettoactief	Herwaar- derings- reserve	Gecumuleerd resultaat	Investerings- subsidies en schenkingen	Totaal
I. Balans op einde boekjaar 2015	2.182.409		628.707	2.185.326	4.996.442
II. Boekhoudkundige wijzigingen					
III. Herwerkte balans	2.182.409		628.707	2.185.326	4.996.442
IV. Mutaties in nettoactief boekjaar 2016					
A. Netto mutatie direct opgenomen in het nettoactief				-138.150	-138.150
1. Toevoeging aan herwaarderingen					
2. Terugneming van herwaarderingen (-)					
3. Toevoeging aan investeringssubsidies en schenkingen					
4. Afschrijving van investeringssubsidies en schenkingen (-)				-138.150	-138.150
B. Overschot / tekort van het boekjaar 2016			589.337		589.337
V. Balans op einde boekjaar 2016	2.182.409		1.218.045	2.047.176	5.447.630
VI. Mutaties in het nettoactief boekjaar 2017			273.189	48.588	321.777
A. Netto mutatie direct opgenomen in het nettoactief				48.588	48.588
1. Toevoeging aan herwaarderingen					
2. Terugneming van herwaarderingen (-)					
3. Toevoeging aan investeringssubsidies en schenkingen				168.665	168.665
4. Afschrijving van investeringssubsidies en schenkingen (-)				-120.077	-120.077
B. Overschot / tekort van het boekjaar 2017			273.189		273.189
VII. Balans op einde boekjaar 2017	2.182.409		1.491.233	2.095.764	5.769.406